

ELŐFIZETÉS

HILYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VEDÉKEN:

Egy évre 25 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, január 21.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Aradváros mint nagybirtokos.
A képviselőház ülése.
A Kólcsey-Egyesületről.
A véderő-konfliktus.
A Petőli-társaság új alelnöke.
A kórház titkaiból.
Ártatlan vagyok!
Csoda-rabbi Aradon.
Parlamentári harc a katonai javaslatok miatt.
Kittűnt bornagykereskedő.
Öngyilkossági kaland a temetőben.
Drótnélküli táviró Európa és Amerika között.
Harminc óráig a borpincébe zárva.
Hünösök statisztikája.
Tárca: A nőkérdés és a házasság. Irta: Carmen Sylva.
Regény-Csarnek: A távollévő. Irta: Montégut Maurice.

Aradváros mint nagybirtokos.

Irta: Ifj. Neuman Adolf.

Arad, január 20.

Vásárhelyi László orsz. képviselő aláírásával egyik aradi napilapban röviddel ezelőtt olyan vezércikket olvastam, mely érdeklődésemet felkeltette. A cikkel, különösen annak befejező részével, foglalkozni kívánok.

Aradvárosnak birtoktulajdona mintegy 6000 hold terjedelmű bir, melynek, tekintettel arra, hogy a város közelében fekszik, nagyobb értéke van, mint a hasonló minőségű, de a fogyasztóktól távolabb eső földeknek. Aradváros tehát nagybirtokos.

Osztom cikkírónak nézetét, hogy ezen birtokon a gazdálkodást nem folytatják úgy, mint ahogy a mezőgazdasági szak-tudomány azt megköveteli. A gazdasági szék tagjainak névsorában nevem is előfordul és bár munkásságomat különféle téren kell megosztanom, s e miatt a gazdasági széknek tevékenységében részt nem vehetek, mégis érdeklődöm ezen ügyek iránt és tudom, hogy a szóban forgó 6000 holdon mintegy 450 bérlő gazdálkodik, ezek pedig, néhány saját pályájukon hajótörést szenvedett iparos és kereskedő kivételével (exgazdának nevezi őket egyik tevékeny tagja a gazdasági széknek) majdnem mind *parasztgazdák*; erre a város, tudtommal, törvényhozásilag is kötelezve van, mert a meddig köztulajdont képező földek kis részletekben bére adhatók, addig nagyobb területeknek bére adása meg nem engedhető.

Tudom továbbá azt is, hogy ezen bérbeadási rendszer mellett igen magas bérösszeg érhető el, mert közismertes az, hogy a kisgazda — nevezzük paraszttgazdának — a legolcsóbb munkaerőt szolgáltatja és oly magas földhasznberek mellett még meg tud élni, melyeknél a fizetett cselédséget foglalkoztató gazdának a megélhetés már kérdéses vagy lehetetlen. Ezt igazolja azon körülmény, hogy azon néhány, városi földet bérlő *okleveles gazda* bérletének nagyobb részét kénytelen magasabb bérösszegért *albérlésre* adni, hogy ennek segélyével megélhetését biztosítsa.

Ezen régen gyakorolt bérletrendszer mellett a város magának nagy jövedelmet biztosít, ami hivatva van a lakosságra kivetett terhek viselését könnyíteni; s ez által egyik alapfeltétel pontosan be van tartva. Egy második éppen ilyen fontos feltétel volna arra szigorúan ügyelni, hogy a földek termőképességét megóvjuk azon tudatosan, hogy minden termésben, melyet a talajról elviszünk, apasztjuk a növény-tápanyagok mennyiségét, ha azokat a szükség arányában trágya alakjában vissza nem pótoljuk. Ennek ellenőrzése sokkal nehezebb feladat 450 kisbérlővel szemben, mint ha néhány nagybérlővel volna dolgunk, kik belterjesebb gazdálkodásra volnának kötelezhetőek.

Ezen kivül a városi birtok kezelésével még oly szempontok is veendőek figyelembe, melyek egy magán birtokosnál, midőn birtokának jövedelmezővé tételéről van szó, alig bírnak fontossággal; t. i. a városnak kötelessége arról gondoskodni, hogy a tulajdonát képező földek bérbeadása által sok polgárnak keresetet, megélhetést biztosítson és az utolsó években sok kis embert a végelszegényedéstől mentett meg az által, hogy *egy-egy holdakat* is adott bére, ami a tulajdonosra vonatkozó ellenőrzést — a szántás mélységét, a vetés forgó és trágyázás helyes betartását még inkább súlyosbitja. Ezen emberbaráti szempont sok esetben nem egyeztethető össze a pusztán számításra alapított gazdasági rendszerrel, de végre is ki hivatottabb erre

TÁRCA

A nőkérdés és a házasság.

Irta: Carmen Sylva.

A nő hivatását a természetben létfentartásnak: a lelki világban pedig jó „anya“-nak nevezik. Ime, ebből áll az igazi női hivatás! De ezután a nők szellemi képességeiket más munkákkal is akarják próbára tenni, a léleknek más formában való fejlesztésével. Ez a fejlesztés különbözni fog az eddigittől, melyet örökségül hagytak gyermekeiknek. A mostani állapot egy átmeneti idő, a melyben a férfiak meg fogják tanulni, hogy a nőkkel eddig egy kissé tulságosan sajátosan bántak el: nem vetették figyelembe azoknak sokszor szükséges tanácsát; mikor dolgaikban határoztak azzal a tudattal, a mely mélyen érinti az igazi felelősséget, mikor a nőről, a család örékéről van szó és mikor a férfi tulajdonképpen csak a család fentartója.

Későbbben világosabb lesz a helyzet, amikor a nők meg fogják kapni jogukat és mikor ezek már minden hibájukat elkövették. A nőknek igazi tudomány nem keli, hogy olyan nagy legyen, mint amilyen nagynak kellene lennie azok tudásvágya, hogy azután az élet során hatalmas támasza lehessenek, amint hogy lenniök kell, a gondjaikra bizott gyerekeknek.

A királynő ajánlja, hogy a nők egyszerűen főzzenek, redukálják a kiadásokat és éljenek a legnagyobb egyszerűségben, hogy így a férfi könnyebben megszerezhesse a fentartáshoz szükséges eszközöket.

De a férfiak elsősorban hibásak, hogy a mai nők olyanok, mint a milyenek és egyes-egyedül a nőket lehet okozni azért, hogy a férfiak már nem teljesíthetik kívánságaikat. Hogyan néznének ki a dolgok ott, a hol a művelt nők az igazi szeretet, egyetértés és odaadó önzetlenség hatalmával uralkodnának?

A nőről mondott Nietzsche ama szavai, hogy az igazi nő csak az, aki övéért önmagát feláldozza, mélyreható tartalmuknál fogva. A nő sajátjai érdekében megvetheti önmagát s ez az érzelem mégis távol állhat tőle. Igaz, hogy az igazi nőt csak rendkívüli körülmények taníthatják meg arra, hogy önmagát megvesse. A nőknek annak tudatában kellene lenniök már, hogy helyztük a családban sokkal ideálisabb, semhogy ők a férfiakkal való egyenlőség után törekedjenek: nekik mindig a férfiak fölött kell lenniök. A férfi természeténél fogva, már az anyjában is a nőt becsüli s ezután saját feleségében, leányában, nőtestvéreben, akik mindannyian szeretettel ápolják a beteget és gyermekeket. Egyszóval, a nő mindig abban a helyzetben van, hogy a férfi ő benne a legnagyobb becsülésnek mintaképet tisztelhesse.

Természetes dolog, hogy a férfi sokszor úgy bánik a nővel, mint más dolgával, de ezt is csak durva lelkű, vagy tudatlan ember teszi. A gyermekek rendszeren azok fölött zarnokoskodnak leginkább, akiket legjobban szeretnek. Nekik a legnagyobb gondozásra van szükségük s ezt követelik. Időnkint komolyan kellene figyelmeztetni a leányokat, hogy lesz idő, amikor maguknak kell majd gondolkodniuk és akkor lesznek kénytelenek készülni arra, hogy gondolkodásban méltó társai lehessenek férjeiknek a házi nyugalom érdekében. Ezt elérni nem nehéz dolog, de akkor a férfit ez kifárasztja és szórakozást sem nyújt neki.

Ha a nő tudná, hogy mennyi szent akarat tömörülhet szívében, mikor nyugalomban tanul gondolkodni és örökké barátságos lenni, akkor a felesleges családi viharok sokszor elmaradnának, melyeket a bölcs és erényes nők ugyis mindig kikerülnek. Ahiyett, hogy féltékenységből sirna, inkább lenne kedvesebb a nő, úgy, hogy a férjében mindig azt a meggyőződést keltse, hogy az ő lüzhelye a legboldogabb otthon a föld kerékében.

A nő férjét nem védheti meg a nyomorúságtól, az élet gondjaitól, de megteheti azt, hogy a kicsinyes dolgokat, melyeket maga is elbírhát, ne közzölje vele, mikor fáradtan hazatér. A férj találjon otthon mindig felvidultságot, ünnepet. Ezt a nő úgy érheti el hamarabb,

nagyobb mértékben, mint egy nagy város hatósága. mint erkölcsi testület, hogy ezen kis existenciákat földhöz juttassa; nagyon ritka eset számba megy az, hogy valamely nagybirtokos — ha birtokán kedvező talajviszonyok találhatók — sok kis részletekben bérbé adja és sok kis bérlővel vesződjék, míg a sok nagylelkűséggel és zajos dicshymnusok kíséretében parcellázott rossz birtokokon nehéz vagy éppen lehetetlen a megélhetés.

A többször említett kis bérlők között elég nagy számban találhatók a vetemény-kertészettel foglalkozó bolgárok, kik az aradi közéletmezésnél mint fontos tényezők szerepelnek. Ezen művelési ág oly jövedelmező, hogy céljaiknak megfelelő földekért a legmagasabb haszonbéréket képesek fizetni, de sajnos, a műveléshez szükséges munkaerőt sok esetben Vingáról importálják és hallani sem akarnak azon munkaerőkről, melyek most keresethiánya miatt a városra, vagy a közjótékonyaságra vannak utalva, mert nézetük szerint ezek nem megbízhatók, ezeknek foglalkoztatása esetében idővel ők is a közjótékonyaságra szorulnának.

Vásárhelyi László orsz. képviselő olyan szaktekintély, ki elméleti tudásával, tapasztalatainak gazdag tárházából merített tanácsával segédkezhetnék megtalálni azon eljárást, mely a fennforgó körülmények tekintetbe vételével lehetségessé tenné városunknak, hogy birtokán olyan gazdálkodási rendszer honosíttassék meg, mely egy belterjes gazdaság követelményeit jobban megközelíti. Ezáltal az is elérnének, hogy senki sem mondhatná azt miszerint könnyebb valami felett kritikát gyakorolni, mint azt jobban végezni.

Ezzel kapcsolatban foglalkozni lehetne azzal is, hogyan tudnánk kiszagzánkát rászoktatni, hogy kerti vetemények termesztésével foglalkozzanak és kertjeikben ne tengerit vagy kalászos növényeket veszenek, mely öntözést nem igényel, s annak fejlődését a természeti erőkre lehet bízni, hanem mindazt, ami az aradi piacon naponta értékesíthető és jelenleg nagy részben Uj-Aradról kerül oda.

Előnynek tartanám, ha azon mintagazda is érdeklődnék Aradváros földbirtoka iránt, kinek fia a Vilmorin-répából

állította elő a Vásárhelyi-répát mint első magyar cukorrépafeleséget és ezáltal megtette az első lépést ahhoz, hogy hazánk e téren is igyekezik magát a külföldtől függetleníteni.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 20.

Ma végre befejezte a Ház a két cukorjavaslat tárgyalását. Csupán Molnár Józsiás szólt még a napirendhez és azután Lukács László pénzügyminiszter reflektált az összes szónokok beszédeire. A minisztert nagy figyelemmel hallgatta az egész Ház.

Holnap csak kisebb jelentéseket tárgyal a Ház, de csütörtökön már valószínűleg a határozati javaslatokra kerül a sor.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11-kor megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

(A cukorjavaslatok).

Molnár Józsiás elfogadja a javaslatot, de felpanaszolja, hogy a székelyföldön sokkal drágább a cukor a verseny hiánya miatt, mint Budapest, vagy az ország más vidékein. A székelység megérdemelné, hogy figyelemmel legyen a kormány érdekeire, mert elég megpróbáltatásban van és volt részük a székelyeknek. Annyit mindenestre kér, hogy a miniszter akként intézkedjék, hogy a cukor ára az egész országban egyenlővé tétessék. (Helyeslés)

Elnök a vitát bezárja.

Lukács László pénzügyminiszter: A cukorjavaslatokat a Ház elé kellett hozni, mert a nemzetközi helyzet reánk nézve is szükségessé tette a brüsszeli cukoregyezmény határozatainak elfogadását Molnárnak azt feleli, hogy egyenes cukorárakat nem hozhat be, mert ezzel behozná azt a francia rendszert, a melyet a javaslatokkal megszüntetni akarnak.

Határozottan visszautasítja Szüllőnek azt az állítását, mintha egyoldalúan a merkantilistáknak kedvezne. Egyenlő tényezőknak tartja az összes gazdasági tényezőket. (Elnök helyeslés.) Ami a hazai cukoripar fejlesztését illeti, arra nézve egyik főelőreljárása, hogy a mostani répatermelés hazánkban ne csökkenjen. Szüllő határozati javaslatát nem fogadja el, mert a cukoradó fölleségét amugy is a nép terhének csökkentésére használja fel. Ezért szállította le a marhasó árát is.

A mi Ausztriát illeti, Komjátbynak arra a kérdésére, hogy van-e garanciája arra, vajjon

Ausztria elfogadja-e az egyezményt, azt feleli, hogy az egyezmény mindkét állam intenciójának megfelel, másrészt még inkább érdekében van Ausztriának, mint nekünk. Ha pedig esetleg a 14. § alapján léptetnék életbe, az ellen addig, amíg Ausztria a 14. § t alkotmánya kiegészítőjének tekinti, semmi kifogása sincs.

Hosszasabban reflektált azután Hieronymi fejtegetésére és arra a kívánságára, hogy a cukoradó leszállíttassék. Kijelenti, hogy a cukoradót nem lehet leszállítani, mert az ebből, befolyó 5 millió koronára egyelőre az államnak szüksége van, és mert a cukoripar válságán az államnak esetleg anyagi eszközökkel is segíteni kell. Kéri a Házat, hogy a javaslatokat fogadják el. (Elnök, általános helyeslés.)

Gabányi Miklós: A szegény nép bor helyett cukrot szopjon. (Zaj, derűtség.)

Elnök cseppet és cseppet kér.

Gabányi: A szegény néppel nem törődnek! (Zaj.)

(A javaslat elfogadása.)

A Ház ezután Szüllő javaslatának elvetésével mindkét cukorjavaslatot, a melyet tudvalevőleg együttesen tárgyal a Ház, elfogadta általánosságban, és ezután vita nélkül részleteiben is.

Elnök javaslatára holnap négy közgazgatási jelentést tárgyal a Ház, ezután az elnök az ülést berekesztette.

Gabányi felkiált: Éljen az elnök!

Elnök: Mi tetszik?

Gabányi: Az isten éltesse! (Derűtség.)

A Kölcsey-Egyesületről.

(Befejező közlemény.)

Arad, január 20.

(i) A Kölcsey-Egyesületben, mint tudva van tevékenysége különböző ágazatainak megfelelőleg, egyes szakosztályok vannak szervezve. Van egy muzeumi, egy nemzeti ünnepélyeket rendező és egy közművelődési (rendesen irodalmi nevezett) szakosztálya. A muzeumi bizottság a szabadságharc emléktárgyak gyűjteményének gondozására és gvarapítására van hivatva. Elvégzi híven hazafias kötelességét, többet nincs mit mondanunk róla. A nemzeti ünnepélyeket rendező-bizottság szintén elvégzi pontosan és híven kötelességét. Mulasztás semmi részben sem terheli s mindnyájan meggyőződhattunk róla, mily lélekemelő ünnepélyességgel és összhangban folynak le nálunk a nagy nemzeti ünnepségek. De ez már nem a bizottságnak, mint egésznek, az érdeme, hanem az elnöké: Kovács Vinceé.

A közművelődési bizottság az aradi irodalmi életet volna hivatva élesíteni és fellen-

ha komolyabban fogja fel a hivatását, mint a hogy önmagával törődni mindenkor kész. Hogy a nők ezt megtehetik, bizonyítja az apácák és erényes nők önmegtartózkodó élete. A nő sohasem beszéljen önmagáról! A nő belső világa nem érdekelhet senkit. A férfiak azt akarják, hogy feleségeik félistennők legyenek s nem gyenge asszonyok, akik mindig másra támaszkodnak. A nagy hiba ott is van, hogy igen sok önálló nő, aki a maga lábán áll, mint leány, egyszerre másra támaszkodik, lemond függetlenségéről és mindent mástól vár, a ki csak olyan gyenge alak lehet, mint ő maga, de akiben félistent lát mindaddig, míg teljesen ki nem ábrándul. Pedig, hogy kiábrándulásának csak önmaga az oka, az bizonyos. Miért nem őrizte meg továbbra is a függetlenségét? Mire is támaszkodik, mikor a férfi, a kit imádott és bámult, gyakran kevesebb szellemi erővel rendelkezik, mint maga a gyenge nő.

Hányszor nem sajnálja az ember, hogy egy gyenge pillanatban keservesen panaszkodott, de mi haszon, mikor a kimondott szót már visszahívni nem lehet. Ebből a szempontból a férfiak önértékesebbek, mint a nők. A férfiak inkább feleségeik ellen panaszkodnak. A férfiakban megvan az érzés ahhoz, hogy a tűzhelyet tolokodó pillantások ellen megvédelmezzék, de megvan az elhatározás ahhoz is, hogy a világnak elmondják a családi élet felett tapasztalt

kiábrándulásait. A nő panaszkodik és ha a férfi, akivel élni nem tudott, elhagyja, kétségbeesik és gyakran dicsóítja a hűtlent.

De miért gondolunk gyakrabban a halálra? Már annyi a türelmünk, hogy készek volnánk örökké abban a hitben élni, hogy a férfi, akit szeretünk, már holnap nem létezne s nem hallhatnók a hangját, nem nevetnénk jóízűen apró esetlenségein és nem láthatnók megelégedettséget áruoló mosolyát, mikor is a legcsekélyebb figyelemben részesítjük. A férfiak úgy vélik, hogy a távollevőt kell igazán imádni s talán azért viseltetnek ők oly mély tisztelettel anyáik iránt. A feleség is részesülne ebben a nagy tiszteletben, ha tartózkodóbb és titoktartóbb volna s férjét barátjának nézné, nem pedig félistennek, aki szintén némelykor adhat, de némelykor kérhet is tőle jó tanácsot.

Természetes, hogy itt a testnek is van szerepe. De a nőnek hivatása, hogy a test szerepéből magas szentséget teremtsen. A nő elveszti tekintélyét, ha nem tud uralkodni magán minden körülmények között. A természet az igazi mély szeretetet okos és szép gyermekekkel szokta megajándékozni. Ezt mindenki tudja és mégis öntudatlanul szerencsétlen gyermeknek ad életet! miért? — mert elfeledkez az igazi szeretetről. A gyermekekre az ily szülők nem gondolnak, sőt azok megérkezését nem jó szemmel nézik. De hát minek lép házasságra valaki, ha nincs szüksége gyer-

mekekre? Az ilyen jobban tenné, ha nőten vagy hajadon maradna...

A házasság után sok ember csak magára gondol, pedig ezzel nagy igazságtalanságot követ el az emberiség ellen: az emberek azért élnek, hogy az emberiségnek tökéletesebb lényeket nyújtsanak, akik tisztábbak, nemesebbek legyenek, mint maguk a szülők. Ha a házasságot szent áldozatnak néznék, bizonyára messzebbre jutnók: boldogabbak lennének, mert ez egészen más kérdés. Igaz az is, hogy az ember tulajdonképpen azért él a földön, hogy boldog legyen? De mikor látjuk az emberek sorsát és az ártatlan áliatok szenvedéseit, azt látjuk, hogy a boldogság igazán kétséges dolog és így földi hivatásunk is egészen más színben tűnik fel. A női nagy kérdés nem létezne, ha másképpen osztották volna be a házasságot.

De a férfiak szolgálókra, a nők pedig hősök után áhítottak. A férfiakból nem lettek hősök: a nők nem bírták elviselni az elnyomást, amely alatt tartani akarták a férfiak. Az emberiség szolgálatában! erre kellene gondolni az oltár előtt, a helyett, hogy a házastársak a problematikus kölcsönös boldogságra gondoljanak. A mi sorsunk nincs a kezünkben: a boldogság tehát igen ritka, de önmagunkat is igen ritkán ismerjük, másokat még úgy se és nehéz feladat huszonnégy óra alatt meggyőződni, hogy tévedünk. De ez a fölfedezésünk is némelykor téves s csak idővel lesz és lehet ál-

diteni. Szervezetébe azonban hiba csuszott, a mi később szomorúan boszulódott meg. Tagjainak száma kevés, azok sem mind tollforgató emberek. A mit a bizottság az irodalmi élet élénkítésére mindeztideig tehetett, nem volt, de nem is lehetett egyéb, mint hogy a zsurok és a szabad liceum számára felolvasókat és előadókat fogdosott. Mosolyt kelt a *fogdos* szó, de való értelmében veendő, mivel nálunk az emberek a szellemi munkára csak hetekig tartó rábeszéléssel lehet megnyerni, annyira nem akarnak a kötélnék állani. Beállott itt is, a mirandösen és biztosan bekövetkezik mindenütt, hol csak pár emberre hárulnak valamely teher: minden munka és tevékenység egy ember vállaira hárult. Pedig ha valahol, hat az irodalmi buzgókodás terén van leginkább szükség a munka megosztásra és sokaknak együttes működésére. Az aradi összes szellemi erők egyesülésére van szükség, hogy látzata legyen ama szellemi produkciónak, mely — úgy vagyok meggyőződve — sem érték, sem terjedelem tekintetében nem áll mögötte más nagy vidéki városok irodalmi termékeinek. Össze kell hoznunk Arad összes tollforgató embereit, hogy erős szövetségbe lépve, együtt, összehatva, harmonikus szellemben dolgozzanak a közjáváért, az irodalmi élet fellendítése érdekében. Az egyesülés súlyt és tekintélyt fog biztosítani annak a társaságnak, mely a szellemi vezetés jogát magának meg fogja tudni szerezni.

Szóba hozták egy külön irodalmi kör vagy egyesület alapítását. Kétség fog el, kivihető lesz-e, ez eszme. De különben is minek káros vetekedésnek utat nyitni, avagy egy régebbi intézményt lerombolni, mikor minden megvalósítható utóbbi nélkül. A Kölcsey-Egyesület irodalmi szakosztálya legyen kerete ama szervezendő új társaságnak. E szakosztály kellő függetlenséggel ruházható fel, működésében tehát gátolva nem lesz, sőt az egyesület aegisében biztos támaszt nyerhet.

De mily irányúnak lehetne elgondolnunk a megújított, vérben felfrissített irodalmi szakosztály tevékenységét?

Tenni, cselekedni lesz mód és tér, csak egyszerűséget és buzgalom legyen.

Az új szakosztály első sorban kiegészítené magát azzal, hogy kebelébe fogadná mindazokat, a kik kedvtelésből, vagy foglalkozás szerint valamely művészetet gyakorolnak, így pl. a zene-művészeket, szavalókat, színművésze-

lando. A házasságban legyenek türelmesek a házastársak, amíg a szeretet kikristályosodott szívükben. Legyen ez a szeretet egy fiatal fenyő, amely lassan növekedik a türelem árnyékában oly nagyra, hogy már kiállhatja a vihart, a nap hevét egyaránt.

Sok házasság megbomlik a gondok miatt, de a legtöbb megtörés rugója az utálat. A legtöbb házasság egy semmisségen szenved hajótörést: az egyik házastárs ezt a jelentéktelen dolgot elviselhetetlen csapásnak tekinti s kitér. Azt hiszi, hogy ezzel erőnyes dolgot művelt, mikor meglepetve látja, hogy tettét más társaságok elítélik.

Ilyenkor egészen idegenek vagyunk magunknak, hagyományainknak, gondolatainknak és szokásainknak. Egyik házastárs csak örömet látott, a másik a szenvedők ágya mellett nevelkedett és megsíratta koporsóban nyugvó szeretteit. Ilyenek a házastársak: ilyen az élet! Az egyik jön olyan helyről, ahol minden csekélység nevetnek, mulatnak, a másik mindezek iránt nem bír érzéssel.

Egyik templomba szeret járni, a másik otthon ül, vagy erdőbe jár, ahol dolgozik. Ezeket a gyermekek nevelésének különbözősége szüli. Mindezeket azonban csak a kitartó türelem egyenlítheti ki. Türellemmel a legnehezebb problémákat is meg lehet oldani: Az emberiség érdekében!

ket stb. A társaság időközönként eszmecserére, zártkörű szórakozásra gyűlik össze, vagy szükség szerint, tanácskozásra is. Az irodalmi estélyek rendezése, az irodalmi szakosztály feladata lesz. Ez estélyek a Kölcsey-Egyesület tagjai számára beléptidij-mentesek és rendezetnek havonként legalább is egy, évenként legalább is tíz. Ugyancsak újraszervezné az irodalmi szakosztály a szabad lyceumot. Az érdekesebb és tanulságosabb felolvasások és szép irodalmi művek a szakosztály által minden évben rendszeresen kiadandó Évkönyvben közöltetnének.

Fontos, kulturális feladata volna a szakosztálynak, a vidék szellemi érdekeinek gondozása. Felolvasások és estélyek rendezésével, a nemzeti ügynek Arad környékén igen jeles szolgálatot lehetne tenni.

Nagyjában ezek volnának a megújítandó szakosztály munkásságának körvonalai. A keret betöltése, a feladatok megoldása miképen sikerül, az mindig a vezetők tehetségétől, szervező képességétől és egyszerűségétől függ. Nem utolsó és nem legkisebb gond az, ki álljon a megújított szakosztály élére.

Egy a közpályán működő, a legdiszesebb polcon álló férfiú felé fordul elsősorban tekintetünk és bizalmunk, kinek igaz költői lelkülete, költői sikerei, egyéni kiválósága és ama tisztelet, mely minden oldalról körveszi, kellő biztosítékot nyujtanának, hogy az ő kezében a vezetés legméltóbb helyen volna. A *Harag* költője talán nem veszi rossz néven, ha őt aposztrofáltuk.

A véderő-konfliktus.

(Széll, Apponyi és Fejérváry.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20

A katonai javaslatok folytán felmerült kritikus helyzet képezte ma is beszéd tárgyát a főváros politikai köreibben. Beavatott politikusok azt tartják, hogy a kibontakozás éppen nem könnyű az Apponyi követelése által támasztott helyzetből s ha létre nem jön idején a megegyezés, a *csütörtökön* meginduló katonai vitában igen heves, sőt *váratlan* támadások történhetnek.

A mai nap híreit az alábbi tudósításban foglaljuk össze:

A *Magyar Estilap* a következőket jelenti:

„A katonai kérdések elintézése körül új fordulat állott be. Teljesen pozitív formában az a hír merült fel és erősen tartja magát, hogy Széll Kálmán miniszterelnök a tegnapi értekezlet során, melyet Apponyi gróffal folytatott, Apponyi elvi álláspontjának helyességét elismerte és ebben az értelemben a kormánypárt szerda esti értekezletén nyilatkozni is fog.

Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter ezt az engedményt a jelen pillanatban nem tartja helyénvalónak, mert ezzel nézete szerint egyrészt a katonai álláspontnak ártanak, másrészt a kormány helyzetét az ellenzékkel szemben gyengítik.

Fejérváry azzal fenyeget, hogy a miniszterelnök ígéretének teljesítése után magára nézve *levonja a konzekvenciát*, de hozzáteszi, hogy a katonai javaslatok fontos természetűek folytán, még ezeket a javaslatokat a *Ház színe előtt képviselni akarja*.

Miután Fejérváry a legközebbi napokban *Bécsbe utazik*, nem tartják kizártnak, hogy az ügy más fordulatot vehet vagy más megoldást is eredményezhet.

Egy könyvomatost pesti tudósítás a következőket mondja ugyanerről a tárgyról:

„A politikai köröket ma ismét az ellentétek foglalkoztatják, melyek a katonai javaslatok dolgában Apponyi Albert és Széll Kálmán között felmerültek. Ma már az az általános felfogás, hogy Apponyi mégsem fog a végletekig menni, azaz, hogy ez a konfliktus nem fog szakadásra vezetni a kormányelnök és a házelnök között. Apponyi azonban érzi, hogy valamit mégis kell tennie, ha mást nem, hát legalább azt, hogy elvi álláspontját a közvélemény előtt nyilvánosan kifejtse. Ezért az volt a szándéka, hogy a katonai javaslatok képviselőházi tárgyalása során ő is fel fog szólalni a Házban egy beszéd keretében precizirozni fogja álláspontját.

De figyelmeztették Apponyit a házszabályokra, melyek szerint az elnök nem elnökölhet egyáltalán oly vitában, melyben ő maga is felszólal. Minthogy pedig Apponyi sem tartja helyénvalónak, hogy a katonai javaslatoknak fontos és valószínűleg hosszúra nyúló tárgyalásánál más elnököljön, *letett a képviselőházi felszólalás tervéről*. Hogy álláspontját mégis kifejtse, elhatározta Apponyi, hogy a szabadelvű pártkör értekezletén fog felszólalni s ott fogja kifejteni álláspontját a katonai javaslatok tekintetében. Hogy álláspontjának ez egyszerű kifejtésével Apponyi a maga véleménye szerint eleget tett-e vajjon a kötelességének és nyugodt lelkiismerettel visszaülhet az elnöki székbe? — arról egyelőre nem szól a krónika.

A P. N. az alábbiakról értesül:

„Maga a kormányelnök hajlandó lett volna bizonyos koncessziókra, olyanokra, amelyek módjában állanak. Sajnos, ezek katonai kérdésekben a lehető legminimálisabbak. Széll Kálmán még annál is magyarabb hadsereget szeretne, mint maga Kossuth Ferenc, de e tekintetben neki vajmi kevés, talán semmi szava sincs. Ezt bizalmas körben nem is titkolja és megmondta gróf Apponyi Albertnek is, kérve őt, hogy a mostani súlyos helyzetét ne zavarja meg. A Ház elnöke viszont hivatkozott arra, hogy nem tehet mást: ragaszkodnia kell követeléseire, ha nem akar nevetségessé válni a világ előtt. A függetlenségi párt ugyanis már régebben *összegyűjtötte gróf Apponyi összes beszédeit*, amelyeket a véderővita alkalmával a hadsereg ellen mondott és el volt határozva, hogy *mindezeket a beszédeket a katonai javaslatok tárgyalásakor fölolvassa és kommentálja*. Ezt megtudta Apponyi, akit érzékenységében szerfölött sértett volna a dolog, annál is inkább, mert attól tartott, hogy az egész katonai vita nem is a kormány, nem is a javaslatok ellen irányulna, hanem *egyenesen ő ellene*. Ez elől ő csak úgy képzelt menekülést, ha a támadásokkal szemben támaszkodhatott volna olyan argumentumokra, mint a kormány által az ő közbenjárására garantált engedményekre.

Budapest, január 20.

A szabadelvű pártkörben — mint nekünk tudósítónk táviratozza — ma este hosszasan tárgyalták a véderő-konfliktust, a melyről egyébként pozitív tény még mindig nem derült ki. Annyi bizonyos, hogy a párttagok *egy része Széll, másika Apponyi, harmadik része pedig Bánffy felé hajlik*. Az általános meggyőződés az, hogy a véderő-konfliktusban kénytelenek lesznek az érdekelt felek *közvetítő indítványt tenni* s e miatt még a törvényjavaslat tárgyalása előtt a miniszterelnök és Fejérváry Géza br. *Bécsbe utaznak*.

TÁVIRATOK.

A király vendége.

Bécs, január 20. Salza báró szász őrnagy ideérkezett, hogy bemutatkozzék a királynak mint a 17. szász dsidás-ezred új parancsnoka, a melynek ő felsége a tulajdonosa. Salza bárót, a ki mellé itteni tartózkodása idejére Sessler báró századost rendelték ki, délután 1 órakor ő felsége külön kihallgatáson fogadta. Salza jelen lesz a 22-iki udvari ebéden is.

A marokkói helyzet.

Páris, január 20. A Havas-ügynökség tengeri tudósítója azt írja, hogy a marokkói helyzetre vonatkozólag spanyol és angol lapokban megjelent hírek nagyrészt tulzottak. A tudósító e hó 2-án családjával katonai kíséret nélkül utazott el Fezből és pénteken Tengenbe érkezett. A helyzet akkor nem volt ugyan normális, de említésre méltó incidensek nem fordultak elő.

A Petőfi-társaság új alelnöke.

(Herczeg Ferenc Bartók örökében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 20.

Nagy napja volt a Petőfi-társaságnak, mely ma töltötte be a Bartók Lajos elhunytával megüresedett alelnöki székét. A választást az Akadémia kistermében összeült rendkívüli közgyűlés ejtette meg, melyen Jókai Mór elnöklete alatt huszonhét tag vett részt.

A gyűlés kezdetén az elnök indítványozta, hogy a választás közfelkiáltással történjék.

Szana Tamás, az alapszabályokra hivatkozva, ellenezte ezt a formát és titkos szavazást kért.

A közgyűlés erre, Dóci Lajos indítványára, egyhangulag Herczeg Ferencet választotta alelnökké.

Sebők Zsigmond és Prém József felkeresték erre a gyűléstől távol levő Herczeget, s bevették a gyűlésterembe, hol zajos ovációval fogadták.

Jókai Mór üdvözlő beszédet intézett hozzá, örömeinek adva kifejezést megválasztásáért. Majd utalt azokra a feladatokra, melyek reá, mint alelnökre várnak. Megjegyezte, hogy öreg csontjaival ő is ki akarja venni részét a munkából.

Herczeg Ferenc válaszában kifejtette, hogy tudatában van a reá váró kötelességeknek, de azt hiszi, Jókai oldalán, a társaság tagjainak támogatásával eleget fog azoknak tehetni. Szent kötelességének tartja, hogy a nemzeti missziót teljesítő Petőfi-társaság munkájában megillető résztvegyen. Programot nem ad, annyit azonban megjegyez, hogy a társaság külső tekintélyének emelése mindig szeme előtt fog lebegni, valamint az ehhez szükséges anyagi gyarapodás is. A bizalmat megköszöni és támogatást kér a jövőre.

A beszéd végeztével ismét zajosan ünnepelelték az új alelnököt.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Niobe, operetta. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Balassa Bálint, színmű. Császár Imre vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Péntek: Egy szegény ifjú története, dráma. Császár Imre vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Szultán, operetta. (Páros bérlet.)

* Császár Imre Aradon. Császár Imre, a budapesti Nemzeti Színház művésze holnap, szerdán érkezik Aradra és részt vesz a próbában. Első vendégszereplése csütörtökön lesz, a mikor Martos Ferencnek Balassa Bálint című

poétikus színművét mutatja be, mely a fővárosban Martost hivatott drámáiróvá avatta fel. Az előadáson jelen lesz a fiatal szerző is, aki tudvalevőleg aradi születésű. Az ő iránta való előzékenységből változtatta meg az igazgatóság a műsort olyképp, hogy az újdonság már csütörtökön színpadra kerül s a Szegény ifjú története ugyancsak Császár Imre felléptével péntekre marad.

* Zilahy Makón. A makói színiügyi bizottság tegnap átkerette Zilahy Gyula igazgatót a színház és a színpad berendezésének megállapítása céljából. Zilahy a tegnapi napot Makón töltötte és a színiügyi és építészeti bizottsággal együtt a színpad szerkezetét és berendezését állapították meg olyképp, hogy az aradi színház díszletei és gépezetei ott könnyű szerrel elhelyezhetőek legyenek. A makóiak lelkesen és örömmel fogadták Zilahyt, mint kiről tudják, hogy a színiügyet Makón a legkényesebb igényeket kielégítő sikerre fogja vezetni.

* Niobe. A sűrű vendégjárások folyán Niobe leszorult a műsorról. E kedves és mulatságos operett, melyben Zilahyné Hettijével és Rózsa Lili a címszereppel a közönség tetszését annyira megnyerték, holnap, szerdán ismét előadásra kerül az ezelőtti szerepsztással.

* Huszárhadnagyból — színész. Megirtuk, hogy Szathmáry Ervin váci honvédhuszár hadnagyszínész lesz s Mezey Béla győri színiigazgató társulatához szerződött. Egy Szathmáryval jól ismerős forrásból azt a hírt is halljuk, hogy Szathmáryval együtt Kreszányi Ignác temesvári társulatának egyik szépségéről híres nőtagja is szerződött Mezey Béla társulatához. E szerint a fiatal katonatiszt miatt a szép asszonyka elvált a férjétől és most nőül megy a fess huszárhadnagyból lett színészhez, akivel forrón szeretik egymást.

Ártatlan vagyok!

(A félegyházi eset részletei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20.

Lapunk vasárnapi számában megemlékeztünk arról a szomorú esetről, melynek Boross félegyházi m. á. v. gyakornok az áldozata. A könnyelmű fiatalember sikkasztott és ez adta kezébe a revolvert, hogy önmaga ellen fordítsa. A szűkszavú távirat mindössze ennyi közölt; most azonban meglepő részletekről értesülünk. Kicsiny hiba, hogy a sikkasztásnak áldozata nem egy másik, egy büntetlen fiatalember lett. Ha F. félegyházi vasuti hivatalnok nem örzi meg minden lelkierőjét, úgy lehet, hogy a nyomozó körülmények sulya alatt ő követi el az öngyilkosságot.

Ugyanis a félegyházi vasuti pénztárnál a napokban kiderült, hogy valaki hatszáz forintot elsikkasztott. A gyanu F. hivatalnokra hárult és a vizsgálat folyamán oly szerencsétlenül fejlődtek a körülmények, hogy kétségtelenül megállapították F. bűnösségét. F. hiába védekezett; ezáltal csak növelte azt a meggyőződést, hogy ő a sikkasztó; annyira, hogy saját édesanyja sem hitt ártatlan voltában és kifizetett hatszáz forintot, csak hogy fiának az elbocsátáson kívül semmi baja se legyen.

Ez volt azután a legsúlyosabb érv F. ellen. Hogy az anyja kifizette az elsikkasztott összeget. Az állomáson most már mindenki meg volt győződve F. bűnösségéről, hogyne, hiszen az anyjának csak megvallotta szomorú titkát! Hiába tiltakozott a gyanubafogott hivatalnok: senki sem hitt védekezésében. Elkéseredve kiáltott föl hivatalnoktársai előtt:

— Hígyjétek nekem! A latszat ellenem vall; és mitsem tudok méltóságemre fölhozni. Ha én volnék más helyben, lehet, hogy én is azt gondolnám, amit ti. De esküszöm, hogy ártatlan vagyok!

Hivatalnok-társai erre egészen elhidegültek iránta. Ahelyett, hogy törődelmesen beismerné

bűnét, még konokul esküdni mer! Kollégái közül leginkább Boross volt iránta a legszigorubb. Egyszer négyszemközt találkoztak. Boross keményen megintette:

— Hogy mersz ezek után köztünk maradni? Csak azért tűrünk meg itt, csak azért nem indult még meg a hivatalos vizsgálat, mert azt hittük, hogy a bűn, melyet talán nem gonoszságból, hanem csak könnyelműségből követtél el, nem ölte ki belőled az uri gondolkodást. De most már látom, hogy ebben is tévedtünk.

Azután tovább folytatta:

— Uri ember ilyenkor számol a helyzettel és börtön helyett választja a halált. Menj most valamelyik szállóba, végy szobát, írd meg leveleidet és lödd fejbe magad. Reménylem, három óra elég idő lesz ehhez. Isten megáldjon.

F. magánkívül rohant el. És iszonyu lelki harcokat szenvedve, majdnem beleőrült. És talán a halálba menekül, ha az állomásfőnökség közben meg nem állapítja, hogy a pénztárból a már visszafizetett hatszáz forintot kivül még 100 korona hiányzik.

A vizsgálat most ismét megindult. Boross most hiába igyekezett a gyanut F.-re háritani, aki önértetesen védekezett és ami eddig nem sikerült neki, büntelensége mellett bizonyítékot is fölhozott. Boross, akinek nem sikerült F. hivatalnokot a halálba üzni, hogy ezzel a gyanut magáról teljesen elhárítsa, a legközelebbi vonattal Kecskemétre szökött és ott az állomáson nyomban föbelötte magát. Önnét táviratilag ment a hír Félegyházára és még elég jókor ahhoz, hogy F.-nek semmi baja se történjék.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 24. Az aradi közműves segédmunkások önképző szakegyesületének műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Január 31. Az aradi kereskedőifjak táncestélye (Központi szálló.) — Az egyesült ujarad-zsigmondházi önkéntes tüzoltó-egylet álarcos bálja (Martini vendéglő.) — A kurticisi izraelita jótékony öngyűjtés táncvigalma (Nagy-vendéglő.)

Február 1. Tanítófalva (Polgári fiúiskola.) — Az aradi könyvnyomdászok táncestélye (Vass.) — A borosjenői ifjuság táncvigalma (Központi szálló.) — A paulisi polgári olvasókör táncestélye.

(=) A második Lloyd-estély. Az aradi Lloyd-egyesület mai választmányi ülésén az első Lloyd-estély sikerén fölbuzdulva, elhatározta, hogy február hó folyamán egy második Lloyd-estélyt rendez, melyekre az előintézkedéseket már megtette.

(=) A pankotai önk. tüzoltó-egylet az ottani Fehér Kereszt helyiségeiben táncmulatságot rendezett, a mely fényesen sikerült. A környék minden részéből vonzott be a jöhrnevű mulatság mulatni vágyókat s így a terem zsufolág megtelt. A négyeseket 60 pár táncolta. Jelen voltak:

Asszonyok: Dr. Werner Miklósné, Barna Lajosné, Menczer Adolfné, Steiner Ignácné, Kovács Ferencné, Hermle Józsefné, Kovács Józsefné, Albia I.-né, Danál Gy. né (Nádas), Istvánfi I.-né, Kálló D.-né, Sebők I.-né, Werner D.-né, Reinmüller A.-né, Weisburger U.-né, Smiedt A.-né, Nagy I.-né, Koncz F.-né, Wegner K.-né, Titizer F.-né, Krasztel M.-né, Kis I.-né, Stein I.-né, Sauer I.-né, Kunos I.-né (Szőlős), Brummer F. né, Vég I.-né, Kasztenbaum I.-né, Schweiczer A. né, Horvát I.-né, Ferenczi A.-né (Nádas), Martinovics M.-né, Véber W.-né, Illman I.-né (Világos), Schmidt I.-né, Schreier L.-né, Baudics M.-né, Földvári Gy. né.

Leányok: Sweicer Jolán, Wiener Kati, Karagyna Emma (Vinga), Tatai Katica, Vig nőv., Martinovics nőv., Kis Juliska, Koncz Teréz, Veber Erzsébet, Schmidt Margit, Nagy nőv., Horváth nőv., Mayer Rózsi, Zsak Franciska, Morovicz Malvin, Sommer Mariska, Frank Mariska, Kovács Juliska, Tóth Teréz, Kasztenbaum Róza stb.

Csoda-rabbi Aradon.

(Beszélgetés a gondolatolvasóval.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20.

Pár nap óta egy gondolatolvasó csoda-rabbi kelt nagy feltűnést Aradon. Lapunk egyik munkatársa ma este látogatást tett nála s tapasztalatait a következőkben írja meg:

Bementem a Nádor-szálló 20. számú szobájába, és B. Józsefnél (így hívja magát, de valódi neve Buchholz József) a gondolatolvasó csoda-rabbinnal kihallgatásra jelentkeztem. A dolog nem ment azonnal: a „rabbi” ugyanis szerfölött sokan látogatják, többnyire asszonyok, a kártyavetőnők rendes üzletfelei. A gondolatolvasó factotumja egy számot nyomott a kezembe. A 22-öst. Csak akkor mehetek a rabbihoz, majd ha a sor rám kerül.

El kell ismerni, hogy a gondolatolvasó meglehetősen nimbuszt szerzett magának. Hihetetlen dolgokat mondanak róla: hogy eltalálja az ember nevét, egész multját, s konkrét eseteket mond, hogy a jövődőlését plauzibilissé tegye.

Engem nem az az ambíció vezetett oda, hogy a mestert leleplezzem. Egy kissé elkésett naivitás volna rábítni, hogy nem tud jövődőt mondani. Ha igazán tudna, nem egy forintjával számítaná a jövődömondást, — ennyi a taksa, — hanem milliókat kereshetne. Ha például meg tudná mondani a spekulánsoknak, hogy hausse-ra, vagy baisse-re spekuláljanak. A módszerre voltam kíváncsi, a melylyel a hiszékeny lelkekre tud hatni.

(Az előszobában.)

Az előszobában, mialatt várakoztam, éppen arról suttogtak. Az egyiknek az volt a nézete, hogy a factotum, aki állandóan az előszobában lézeng és sunyi szemmel néz szét a kuncsaftok között, a beszélgetésekből kilesi, hogy ki mi csoda, hogy hívják, — aztán beszalad a rabbihoz és referál. Mások a Nádor szállónak egész személyzetét meggyanusították, hogy bizonyos díj fejében összeköttetésben állanak B. Józseffel, és mihelyt valaki befordul a szálló kapuján, a szobapincér, vagy a portás rögtön a mester szobájába iramlík, és referál neki.

— Lehet, hogy mégis van valami benne, — vélte valaki tudakosan. Talán autoszugesztíóval a médium lelkébe illeszkedik és megéri annak jövődójét . . .

No ebben éppen nem hittünk.

(Feladom a kérdéseket).

Az előszobában egy könyv fekszik, tele kérdésekkel. Minden kérdés mellett egy szám olvasható. Annak, aki a jövődójét tudni akarja, föl kell jegyezni egy papírszeletre a számait azon kérdéseknek, a melyre választ vár.

Egy világért sem árultam el, hogy ujságíró vagyok. A következő kérdéseket jegyeztem ki: Egyezkedjem-e ki hitelezőimmal vagy pöröljek? Hagyjam-e föl mostani üzletemet? Vegyek-e társat? Taníttassam-e gyermekeimet? Vándoroljak-e ki Amerikába?

(Csupa olyan kérdés, a melynek semmi köze sincs hozzám. De ha a mester belé tud hatolni az én gondolataim világába, akkor ki kell találnia, hogy én füllentek).

(A rabbi előtt).

Végre sorra kerültem. Beléptem a rabbi elé.

A jövődömondón semmi sincs, ami misztikus. Polgári ruhát visel, csak a sokszögletű papi süveg mutatja a „rabbi”. Rövid, őszes szakállat hord. Apró szemei sűrűn forgolódnak. Az ágy mellett, kis asztal előtt áll. Az asztalon két gyertya, több kisebb és nagyobb könyv, a melyekről alább szó esik. A mester az asztal előtt leültetett.

A legelső truc je a rabbinak az, hogy kitalálja az ember keresztnevét. No, ez sem olyan c-odapolog. Előbbem ad egy könyvet. Mindegyik lapján öt-hat név van felírva s mindegyik mellett egy szám. A melyik lapon a nevemet megtalálja, oda tegyem a könyvben levő kemény papírlapot. No jó. Azután elővesz egy másik könyvet. Ezen meg csupa szám van. A melyik lapon a nevem mellett álló számot megtalálom, azt jegyezzem meg szintén egy másik papírlappal.

A mester csakugyan kitalálta a keresztnevemet, persze németül. De ez semmi egyéb, mint egy kis gyakorlat, a gondolatolvasók régi fogása. Ha a szememre néz, vagy a név, vagy szám keresésénél észreveszi önkéntelenül, hogy hol ragadta meg ez a figyelmemet. S ha miudakettőt megfigyelte, rájön a névre.

Jön a másik sláger. Kitalálja, hogy hány gyermekem van? Kivesz egy másik könyvet. Mindegyik lapján csupa szám van. A hol a „gyermekem” számát megtalálom, oda tegyek egy lapot. Az egyest választottam, a hogy ezzel hazudtam, épúgy mondhattam volna tizet. Kitalálta.

Hanem ennek még könnyebb nyitja van. Minden lapon csupa nagy szám van. Három jegyből álló számok. Magános szám mindenütt csak egy van. Ha szalatt, míg én a számot keresem és megtalálom, odasunyított, igazán könnyen eltalálhatja, hogy valakinek három gyermeke van és nem több.

(A mult története.)

Jön egy kis hókusz-pókusz. Elővesz a rabbi egy zsidó könyvet és kinyitja. Nem valami titkos, kabalisztikus munka: Mózes öt könyve. Azt mondja, hogy nyissam ki s ha nőtlén vagyok, a bal, ha nős vagyok, a jobb oldalom találmra tegyem valahová az ujjam. Megtettem. Természetesen, a nős oldalon, miután — a világ minden anyakönyve tanúságot tehet róla, — egyáltalán nincs feleségem. A rabbi komolyan megnézte, azután becsukta a könyvet. Nem volt módonban megnézni, hogy az öt könyv melyik fejezetében, milyen szó volt. De azt hiszem, oly mindegy lett volna, akár a Já-kob létrájáról, akár Abrahám házasságáról szóló részben böktem volna meg akármelyik szót.

Azután a rabbi egy nagyító üveggel megvizsgálta a tenyeremet — ez csak nem új módszer? — s előveszi a számokat, a melyeket följegyeztem. Ő maga egy táblán firkál számokat, miközben sűrűn néz a szemembe és megkezd a beszédét, nagy szaporasággal, mert „time is money.” Még sokan várakoznak.

Az embert azzal akarja megnyerni, hogy a multat ismerteti. Itt persze igen nagy általánosságban mozog s olyan dolgokat mond, a a melyek majd mindenkire ráillenek.

— Kedves uram, ha én önnek az egész multját ismertetni akarnám, akkor akár reggelig beszélhetnék. Ugyebár? (Hogyne!) Önnek szülei jó módú emberek. Azaz hogy nem nagyon gazdagok, de nem is ép szegények. Igaz. (Persze ki ismert el, hogy eléggé gazdag?) Önnek, a a mig a szülei háznál volt, jól ment dolga. De azóta sok baja volt. Gyermekkorában életveszélyben forgott, de megmentették, mivel önre más sors várt. (Ezt, beismerem, eltalálta, de száz közül kilencvenkilenc emberrel szintén megesezt ilyesmi, vagy legalább olyan, a mit életveszélyesnek lehet mondani.)

Végül eltalálja a mester, hogy sorsjegyen nincs szerencsém. No talán ebben se vagyok olyan ritka kivétel, hogy ne találhatná el.

(Tára keresztetik.)

A mester, miután ilyen fényesen kisütötte a multamat, áttér a jövődöre, persze a feladott kérdések nyomán.

— Lieber Herr, — a hitelezőivel igyekezék kiegyezni és semmi esetre sem lépjen pörre. (Ezt ugyan a közmondás is megjövendölte nekem: jobb egy sovány egyezés, mint egy kövér pör.) A hitelezőivel sikerülni fog kiegyezni. (Ez szép lesz tőlük, tekintettel arra, hogy — még egy se pörölt be.)

— Az üzlete (csak tudnám, hogy az ujságírást hiszi e üzletnek!) önnek jól fog menni és gazdag ember lesz. Nem lesznek százezrei, de néhány tizezer forintot fog hozni. Azonban azt ajánlom, hogy vegyen társat az üzlethez; a kézvonalai azt mutatják, hogy ebben van az ön szerencsésének titka. (Nos, ki jön társul a riport-üzlethez?)

— Amerikába ne menjen ki — folytatta a rabbi — önnek a szerencsése Európában van megírva. Önnek ez a föld lesz Amerika. Ha a kézvonalai azt mutatnák, hogy Amerikában van a szerencsése, nem tartanám vissza. De így — nem mondhatok mást.

(Becsületemre mondom, hogy sohase volt tervem az új világba menni. De azért a magyar kormány megjutalmazhatná reb B. Józsefet, a miért ily szépen közrehat a kivándorlás megakadályozásán.)

(Nöm és gyermekelm.)

Azután rátért a feleségemre. (Aki nincs.)

— Lieber Herr — az ön felesége egy angyali jószágú nő, aki jobban szereti önt, mint ön ötet. Minden gondolata azon van, hogy mikép tehetné jobbá a maguk sorsát. Egy derék nő, aki még sok örömet fog önnek szerezni.

(Már kezdem sajnálni, hogy nem nősültem meg . . .)

— Önnek egy gyermeke van. Ugyebár? (Hogyne! Csak tudnék róla . . .) Megmondhatom, hogy még kettő fog születni. (Az ilyen jövődölést persze akkor cáfolhatná meg az ember, mikor már meghalt.) Az ön gyermeke egy ritka tehetségű, lángeszű gyerek. Ajánlom, hogy taníttassa; akár ügyvédnek, akár hivatalnoknak, mert az a fiu sokra fogja vinni.

(Az aradi vashid.)

Végül azt mondta a mester, hogy hetvenkét évig fogok élni s a feleségem tul fog engem élni. Ezt a szives jóakarátát meg kellett volna köszönnöm, de elfelejtettem.

Kitört ugyanis belőlem az ujságíró. Azt kérdeztem:

— Rabbi, nekem üzleti érdekem függ attól, hogy itt nálunk a Marcson föl fog-e épülni egyhamar az a vashid, amelyet terveznek? Nem adhatna erre választ?

A rabbi újra megnézte nagyító üvegjén a tenyerem vonásait (ugy látszik, ettől függ a hid sorsa) és aztán azt felelte:

— Az a hid föl fog épülni. Másfél év alatt. Vagy legfőlebb két év múlva, téli időben. A hid dolga most a miniszteriumban van, (no, ezt megjegyeztem) de föl fog épülni. A hid építése által többen meg fognak gazdagodni, mérnökök, vállalkozók. Az ön üzletének is kedvező lesz a hid építése.

Szerettem volna egyéb közügyről: a nyári színház sorsáról, a szabadkőmives palotáról, a villamos vasutról kérdezni, de a rabbi fölállt és érthetően jelezte, hogy ez tulmegy azon, ami két koronáért jár.

(Kabala és szemérmérték.)

Elmenőben a rabbi jóságosan figyelmeztetett.

— Tehát mondom önnek, ne menjen ön Amerikába! Önnek itt van az Amerika!

Ezt a tanácsot megfogadtam neki s meghatottan eltávoztam. Elmenőben kérdezősködtem a tudománya felől. Azt mondta, hogy ez Kabala, amelyet a régi rabbik találtak föl s a

mit kivüle csak három-négy ember tud a világon. Az egyiket ő tanította meg.

— Az egész nem egyéb, mint szemmérték, — mondta egy kissé homályosan.

Akik pedig üres tréfálózásnak vennék, a mit irtam, azok kedvéért megjegyzem, hogy mindez szóról-szóra megtörtént. Legfőleg a bőbeszédű gondolatolvasó szavaiból hagytam el valamit, ami szintén nem tartalmazott többet a fentieknél.

Buchholz József legutóbb Jassiban, Romániában volt rabbi, mely állását ismeretlen okból elveszítette s azóta városról-városra jár, ahol a csodarabbiság „mesterségével” többet keres, mint Románia összes rabbijai.

SPORT.

+ **Aradi löversenyek.** A vidéki versenyegyletek közül már a debreceni és az aradi is megállapította versenyeneinek idejét. Debrecenben április 22-én és 26-án tartják a kétnapos meetinet, Aradon pedig október 24-én és 25-én lesznek a futtatások.

A kórház titkaiból.

(Hogy bannak az elmebetegekkel?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20.

Megirtuk a minap, minő rettenetes visszaéléseket fődztek fel a *szabadkai* közkórházban. Azóta már folyik a vizsgálat, a melyet *Pertich Ernő* dr. alkapitány vett a kezébe. A vizsgálat főleg *Sántha György* dr. osztályorvosnak a bánásmódjáról derít föl szomorú adatokat. Reá volt bízva az elmebeteg osztály. Itt az ugynevezett megfigyelő osztályban ugyancsak vig élet folyt. Az ápolók az est beálltával naponta összegyűltek a cellák közé ékelt őrszobában s ott reggelig kártyáztak, daloltak, majd megveszekedtek.

Az egyik cella lakója egy fiatal szerb pap volt, aki mint csendes őrült állott kezelés alatt. Ezt a szegény embert soha meg nem mosdatták, celláját ki nem söpörték s a szemetet készakarva napokig bennhagyták. Ha látogatója jött, sietve új ruhát huztak rá s ha a látogatási óra letelt, ismét régi piszkos, szutykos köntösbe öltöztették föl s ha tiszta ruhát kért, megverték. Néha az utcán is lehetett hallani, amint kétségbeesetten esdett könyörületért.

Sántha György dr. osztályorvos gyakran bevitte barátait az elmebeteg pavillonjába s kacagva mutogatta a szegény őrülteket a rendszeren ittas kompániának, amely *botjával piszkálta s csufolódásokkal ingerelte őket.*

Megtörtént az is, hogy egy épeszü idegbeteg úri leányt nem a megfelelő osztályra tettek, hanem az elmebetegek részére elkülönített pavillonban közös cellába csukták egy őrüngő úri emberrel. Ott aztán a beteg állapota a szüntelen rettegéstől oly súlyossá vált, hogy folyton rémképek gyötörték, önmagában kárt tett s végre is fel kellett szállítani egy budapesti kórházba, ahol konstatálták, hogy a leányt megőrült. Most a lipótmezei elmeegógyintézet lakója.

A múlt évben egy idegbeteg urileányt vittek Szabadkára. Az illető *Sz. Ilona* zentai óvónő volt, akinek a kórisme sz rint buskomorság volt a baja. Szülői *Sántha dr.* orvost hívták el hozzá, aki 50 korona tiszteletdíj fejében vállalkozott a gyógyítására, de kikötötte, hogy a beteg a kórházi ambulanciára járjon. A szülők azonban felvilágosították az orvost, hogy ők a kórházban akarják gyógyítani a leányukat s erre *Sántha dr.* ama meglepő kijelentést tette, hogy ez csak úgy lehetséges, ha neki az ottani kezelésért orvosi tiszteletdíj fejében 120 koronát előre lefizetnek. Az egyszerű emberek minden gyanu nélkül lefizették a kért összeget s boldogan utaztak haza abban a reményben, hogy beteg gyermeküket jó kezekben hagyják.

Egy hét múlva a szülők meglátogatták leányukat. Iszonyatos állapotban találták. *Sz. Ilona* haja ki volt tépve, a fejbőr több helyen fel-

szakadt s a vér megaludt a sebek helyén, halványodott szemei beestek, dult arca nagy szenvedésről tett tanuságot. A néhány hét előtt még életerős teremtes csontvázvá változott. Szülei látára örömsikoltásba tört ki s keblükre vetette magát, kétségbeesetten könyörgött, hogy szabadítsák ki rettenetes helyzetéből. Nagynehezen megnyugtatták s akkor elmondta, miket élt át a lefolyt néhány hét alatt.

Sántha György dr. összecsucatta őt *Molczser Károlynéval.* Azután nem törődött vele többet. A szegény leány ugyan el volt zárva az élőhalottak közé, de legalább beszélhetett a társával, aki csendes tébolyodott volt. Egyszer azonban ez megszökött és *Sántha dr.* helyébe egy dühöngő őrültet tett a cellájába. Azóta nem volt *Sz. Ilonának* sem éjjele, sem nappala. Az őrült asszony letépte magáról ruháit, fejét a falba verte s borzalmas kiáltásokkal ejtette rémületbe a szegény leányt.

— Hiába folyamodtam az ápolókhoz, — mondotta, azok kinevettek s hiába kértem az orvos urat, rám sem hallgatott, közel voltam a megőrüléshez. Kétségbeesésemben, magam sem tudom hogyan, a hajamat kezdtem tépni. Eleinte szálanként, később már csomókban huzgáltam ki. Téptem, amíg tartott, — tette hozzá szomorúan — hogy a fájdalom legyőzze a félelmemet.

A leányt természetesen rögtön kivették s orvosi tanácsra elhelyezték a lipótmezei tébolydában. Néhány hó elmúlt azóta s már el is szállt a lelkükből a keserűség, amidőn a napokban hivatalos felszólítást kaptak *Sz. Ilona* szülei százhatvan korona kórházi ápolási díj és gyógykezelési költség megfizetése iránt. *Sántha György* akit kérdőre vontak, hogy mit tett az átadott pénzzel, nevetve felelte:

— Hja, az az én honorariumom. A kórházi költséget külön kell megfizetni.

A vizsgálat eredményéről, mely három-négy napot fog igénybe venni, természetesen még határozott véleményt nem lehet mondani, miután nem lehet tudni, vajjon az igazság felül fog-e Szabadkán kerekedni a divó eltussolási rendszeren.

Parlamenti harc

a katonai javaslatok miatt.

(A függetlenségi párt értekezlete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 20

A képviselőház már a legközelebbi napokban megkezdí a katonai javaslatok tárgyalását. Nagy, kemény tusa lesz ez, a mely viharos napokat fog hozni a parlamentre.

A vihar már a mai napon bontogatni kezdte szárnyait az országos függetlenségi és 48-as párt értekezletén, a hol ugyan csak harcias jelszavakat adtak ki ezen, a haza egész lakossága által ellenszenvvel fogadott javaslatok ellen.

A Kossuth-pártnak azok a tagjai, akik komolyan veszik a maguk ellenzéki feladatát, nagyon el vannak keseredve a párt vezetőségének eddigi lanyha magatartása miatt és a pártkörben egész leplezetlenül hangoztatták:

— A limonádé-politika lejáratja a pártot. Az országban ma már azt beszélnek, hogy meg vagyunk fizetve, hogy *Szell Kálmán* zsebében vagyunk és azért nem merünk felépni erélyesen.

A katonai javaslatokkal és a kiegyezéssel a *legvehemensebb* harcot követelik a fiatalabb elemek és a mai értekezleten határozatot provokáltak, hogy a párt, ha kell, *obstrukcióval akadályozza meg ezeket a javaslatoknak a törvényerőre való emelkedését.*

Sajátszerű, szerencsétlen véletlen, hogy *Kossuth* Ferenc éppen most megint megbetegedett és orvosi tanácsra napokig lesz kénytelen ágyban maradni. Így a vezér

hiányában a ma este 6 órakor tartott értekezletet *Barabás Béla* alelnök vezette.

Néhány belügy elintézése után *Tóth János* alelnököt bizta meg az értekezlet, hogy a katonai javaslatoknál a párt nevében felszólaljon s annak javaslatát a Ház elé terjeszse.

Krasznay Ferenc bejelentette a pártnak, hogy a holnapi ülésen a készfizetések felvétele tárgyában interpellációt szándékozik betervezni.

Azután megbízták *Barabás Bélát*, hogy a mennyiben holnap a katonai javaslatok tárgyalásának kitűzése napirendre kerülne, az ellen a legerélyesebben szólaljon fel s követelje, hogy előbb a már tárgyalásra kész egyéb javaslatokat intézze el a Ház. Így nevezetesen tárgyalja le a *tisztviselők fizetésrendezését*, a beruházási törvényjavaslatot és az egész költségvetést s ha mindezeket letárgyalta, csak akkor tűzzék napirendre a katonai javaslatokat.

Mivel a Ház holnap határoz a további napirend felett, ez pedig úgy van tervezve, hogy most már a katonai javaslatok tárgyalását is kitűzik, még pedig valószínűleg csütörtökre: a függetlenségi párt mai határozatából látható, hogy a parlamentnek holnap viharos napja lesz.

Eltűnt borkereskedő.

(Szökés a bukás elől.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 20.

A főváros előkelelő kereskedő köreiben élénk szóbeszéd tárgyát képezi egy látszólag rendes viszonyok között élő borkereskedőnek hirtelen eltűnése.

A borkereskedő neve *Steinberger Mór* és a Rökk Szilárd utcában fényes lakást tartott. Már a múlt hét közepe táján eltűnt lakásáról s azóta senki sem látta. Hozzátartozói azt hitték, hogy valami fontos üzleti ügyben vidékre utazott s ezért eleinte nem is bántotta őket az, hogy nem hallottak hírt felőle.

Közben teltek a napok s mivel az eltűnt semmi életjelet nem adott magáról, aggódni kezdtek. Egy a családdal ismerős, az eltűnt üzleti könyveiben jártas ember aztán kiderítette, hogy *Steinberger Mór*nak az utóbbi időben nagyon rosszul ment az üzlete, hogy több az adóssága, mint a vagyona s konstatálta azt is, hogy a passzívák meghaladják a 640.000 koronát.

Steinberger hozzátartozói eleinte titokban tartották a dolgot s a differenciákat igyekeztek kiegyenlíteni. A titkolózás azonban nem vezetett eredményre. Legelső a bécsi hitelezői védjegyet volt, mely megtudta *Steinberger* eltűnését és a budapesti rendőrségen feljelentette a dolgot.

A rendőrség eleinte titokban folytatta a nyomozást, de mikor látták, hogy a szökevénynek nyomára akadni nem tudnak, a rendőrségi sajtóiroda utján nyilvánosságra hozták a dolgot.

A rendőri sajtóiroda közli, hogy *Steinberger* eddigi számítás szerint körülbelül 300.000 koronával károsította meg hitelezőit.

A megkárosított hitelezők között legnagyobb számban vidéki borkereskedők vannak, mert *Steinberger* vidéken szerezte be borkészítésének legnagyobb részét.

A rendőrségi nyomozás csak annyit állapított meg, hogy *Steinberger* minden valószínűség szerint Amerikába szökött.

TANÜGY.

(—) **Áthelyezett tanárok.** A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter *Gaál Lajos aradi kir. gymnásiumi rendes tanárt* a nagybányai állami *Beke Lajos szolnoki főgymnasiumi rendes tanárt* az aradi kir. főgymnasiumhoz áthelyezte, illetőleg kinevezte.

Öngyilkossági kaland a temetőben.

(Megfagyott a kedvese sírján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20

Mulatságos végű öngyilkossági kaland játszódott le ma délután az aradi felső-temetőben. Amilyen tragikusnak indult az esemény, annyira operett-szerű lett a vége: egy fiatalember szerelmi bánatában elakarta dobni magát az életet, ez azonban erősebb volt, mint az ő öngyilkossági szándéka, s mire a rendőrség és az orvosok ápolás alá akarták venni az életunt legényt, az öngyilkos-jelölt egyszerűen megugrott a mentők elől.

A gáji-úton levő új temetőben vasárnap délután elhantoltak egy fiatal, szép leányt, aki menyasszonya volt egy aradi iparos-segédnek. A vőlegény is elkísérte utolsó útjára a fiatalon elhunyt menyasszonyt, a temetési menet elvont a temetőből s a vőlegény még ott maradt egy ideig a sírnál, s annak keresztjére borulva siratta elhunyt menyasszonyát.

Ma délután a vőlegény megint kiment a temetőbe, felkereste a lány sírját, ráborult arra, s estefelé a temető-őr félholtan, mozdulatlanul találta meg a sírdomb oldalán. A legény mellett egy kis üveg feküdt, üresen. Ugy látszik, hogy valami mérge lehetett az üvegben, melyet a fiatalember öngyilkossági szándékkal megivott. Mintegy négy óra hosszat feküdt elaléltan, tiz fokos hidegben az életunt iparossegéd. A temető-őr, aki őt feltalálta, holtan hitte az öngyilkosjelöltet, azt gondolván, hogy a hóval borított síron megfagyott.

Az őr segítséget hívott maga mellé s a mozdulatlan embert bevitték az órház előszobájába. Majd a mentőkért és a rendőrséghez telefonáltak, az öngyilkost békén hagyták abban a hitben, hogy meg van halva. A temető-őr arra az időre, míg a városból a rendőri asszisztencia megérkezik, folytatta rendes körútját a temetőben. Egyidő múlva ismét visszatért lakására, hogy ott megvárja a rendőrség embereit. Belépett a szobába s a legnagyobb meglepetésére ott — *hült helyét találta az öngyilkosnak.*

Ugy látszik, hogy a mérge — ha ugyan mérge volt az, amit ivott — igen gyenge hatású volt, legfeljebb elaltatta az öngyilkosjelöltet, akinek nagyobb baja lett az, hogy a hidegben fekve megdermedett. Az órszobában felmelegedett, magához tért, s gyanútlanul, mit sem tudva arról, ami vele történt, eltávozott. Hogy hova? — azt senki sem tudja. Mire a rendőrség a helyszínére ért, a legénynek nyoma sem volt.

Ez az öngyilkosságnak olyan módja volt, amelyet életveszély nélkül el lehet követni.

HIREK.

Drótnélküli táviró

Európa és Amerika között.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 20.

Az emberi haladás történetében korszakalkotó a mai nap. A drótnélküli táviró, *Marconi* találmánya, Európa és Amerika között ma kezdte meg működését, s fényesen bevált.

Az Atlanti óceán végtelenjén keresztül át-

repült az első üzenet, melyet eddig az óriási munka árán épített kábel továbbított. Bár a *Marconi* rendszerű táviratozás elmélete ismeretes, világos és érthető, mégis szinte hitetlenül áll az ember a technika e csodás vívmánya előtt.

Az első táviratozás ünnepélyes formában ment végbe, s a táviratokat maga *Marconi* továbbította. *Roosevelt*, az Egyesült-Államok elnöke menesztette az első sürgőnyt, üdvözölve benne *Edvárd* angol királyt. Az angol király azonnal válaszolt *Rooseveltnak*, s viszonzta az üdvözlést.

Az ünnepélyes aktus megtörténte után átadják a drótnélküli távirót a forgalomnak. Amerika és Anglia között ezután a *Marconi* rendszerű táviró fogja közvetíteni a sürgöny-forgalmat.

— **Metianu az aradi püspökválasztásról.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A Keleti Ertesítő közlése szerint *Metianu János* gör. kel. román metropolita értesítette az aradi és nagyváradai szentszéket, hogy a püspökválasztásnak február hó 12-re való kitűzését tudomásul veszi, s a választáson elnökölni fog.

— **A biboros megyés püspök** Megírta nekünk mi is, hogy *Dessewffy Sándor* csanádi megyés püspök még ez év folyamán megkapja Rómából a bibornoki kalapot. Mint Temesvárról jelentik, a fényes kitüntetés híre az egyházmegye papságában a mily nagy örömet kelt, épp oly kevéssé meglepő, mert tudvalevő, hogy *Dessewffy* püspök „grata persona” Rómában, a mit közelebb történt magas kitüntetése is bizonyított, a midőn római gróf és pápai főtronálló lett, a pápától kapott ritka bizelgő és elismerő sorok kíséretében. A magyar bibornok kinevezésének kérdése ezzel mielőbb a legjobb megoldást fogja nyerni. *Dessewffy* püspök, a ki jelenleg titkárával, *Pacha Ágost* pápai kamarással Abbázában üdül, husvétra Rómába utazik.

— **Az ezredparancsnok szemléje.** *Lázár* Friyes ezredes a 3. számú, gróf *Hadik* nevét viselő huszárezred parancsnoka három napig Nagyikindán tartózkodott az ott állomásozó első divízió kiképzésének és harc képességének megvizsgálása céljából. A vizsgálat a legkisebb részletekre terjedt ki és befejeztével az ezredes legnagyobb meglegedését és elismerését fejezte ki a tisztikarnak.

— **Lónyayék és Gironék.** Cap-Martinból táviratozzák, hogy *Lónyay Elemér* gróf és felesége Capmartinból Sanremóba utaztak, nehogy találkozzanak *Lujza* szász trónörökösével és *Giron* nyelvemesterrel. Egy drezdai távirat szerint a megszökött trónörökös és *Giron* Genfből való elutasításuk előtt *jegygyűrűt váltottak.*

— **Az új kamarai alelnök.** A hivatalos lap mai száma az alábbi megerősítést közli: A kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Reinhart Gyula* aradi butorgyárosnak az aradi kereskedelmi és iparkamara alelnökévé történt megválasztását az 1868. évi VI. t.-cikk. 14-§ a alapján megerősítette.

— **A cukor-javaslatok ellen.** *Pozsony* város törvényhatósága átiratot küldött Arad városnak, melyben felhívja törvényhatóságunkat, hogy a cukor-kontingensről szóló javaslat ellen a képviselőházhoz intézzen feliratot. *Pozsony* kérelmét a februári közgyűlés fogja tárgyalni.

— **A cernovitzai gondolatolvasó.** Néhány nap óta tömegesen tódul az aradi közönség a Nádor-szállóba, hol egy Cernovitzból származó gondolatolvasó produkálja a tudományát. Azok, akik a jóslásban hisznek, busás honorárium fejében hallják meg, hogy mit hoz számukra a

jövendő. A gondolatolvasó, ki magát *B. József* rabbinak nevezi, igen jó üzletet csinál a jóslásaiból, mert reggeltől estig nem fogynak ki a kundsajtjai, férfiak és nők vegyesen. Ezyik munkatársunk felkereste ma a rabbit s tapasztalatairól, melyeknek a gondolatolvasó ur fog a legkevésbé örülni, lapunk más helyén számol be körülményesen.

— **Zsur az ingyen-kenyérért.** Immár a harmadik zsurt rendezi az ingyen-kenyér bizottság, mely — az abban szereplőket tekintve — bizonyára nem fog mögötte maradni az előzőknek. Az a nagy érdeklődés, melylyel a közönség az ingyen kenyér-zsurok iránt viseltetik, biztosítja ezen harmadiknak sikerét is ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben. A legközelebbi zsúr pénteken, e hó 28-án délután lesz a városháza nagytermében s közre fognak működni azon: *Burián* Mihályné urnő zongoraszámmal, *Zilahy Gyula*, *Zboray Aladár* és *Bajtay Mihály* felolvasásokkal.

— **Hosszu telünk lesz.** A szegedi *Meteor* a következőket jósója: A 13-iki csomópont hatása alatt hidegre fordult az idő, vagyis az idei tél harmadik korszaka tényleg bekövetkezett. Ez alkalommal, mint azt már jeleztem is, *huzamosabb ideig fog ezen hidegebb idő tartani.* A 20-iki csomópont gyenge jellegű ugyan, de inkább még a hidegebb felé viszi az időjárást, így egyedül a 25-iki csomópont erősebb hatása jöhet számba, amely enyhe jellegű csomópont lévén keresztelzi a lejáró hideget és változó, legvalószínűbben csapadékos, lehet havas, vagy esős jellegű időjárást teremt. A változasi csomópontok elég távol fekszenek egymástól, így az időjárás átlagos jellege inkább nyugodt, egyöntetű lesz, kevés különbségekkel. Ezen alapjellege az időjárásnak azonban egy, a 25-iki csomópont hatása alatt egy valószínű napciklon keletkezése folytán módosulhat, amely ezen csomópontot követőleg a hideget még ezutánra is kinyújthatja, vagy pedig erős vihart, vagy szelet hozhat. Ha a napon a jelenlegi állapotok valami erős hatás következtében nem változnak meg, úgy a télnek még egy negyedik korszakára is el lehetünk készülve.

— **A szász trónörökösné regénye.** A „Dresdner Nachrichten” írja, hogy *Körner* ügyvéd a genfi konferenciák alkalmával azt mondotta a trónörökösnek: „Fenség, ha gyermekeit valaha viszontlátni akarja, úgy el kell hagynia *Giron*t. A szász udvar követelése, hogy vagy a gyermekeiről, vagy pedig *Giron*ról mondjon le.” A trónörökösné erre néhány percig gondolkodott s így válaszolt: „Nagyon szeretem gyermekeimet és mindent el fogok követni, hogy viszontlássam őket. Viszont azonban szerem *Giron*t, ő is szeret engem nagyon, nem hagyhatom őt el semmi áron.” *Körner* ezek után csak az anyagi kérdések elintézését sürgette és ebben a tekintetben teljes megállapodás jött létre. Ugyancsak megegyeztek a válópör letárgyalása tekintetében is. Érdekes dolgot jelentenek *Bécsből*, arról, hogy az udvarnál mily felfogás uralkodik a trónörökösné ballépése tekintetében. Beavatottak azt mondják, hogy a király, midőn a dolgott megtudta, nem látszott meglepettnak vagy haragosnak. Az udvarnál nyíltan nem beszélnek az afférről, de annál többet titokban. Az öregebbek nagyon elítélik a trónörökösnet, míg a fiatalok sok elnézéssel beszélnek róla és azt mondják, hogy a szász udvarnál uralkodó utálatos viszonyok készítették szőkésre a hercegnőt, aki *Giron*t csak eszköznek használta fel.

— **Temetés.** *Leitner* Eraóné, szül. *Boros* Mariskát ma délután három órakor temették el az Atilla tér 4-ik számú házból. A gyászszertartásra az a mély, igaz részvét, amely az elhunyt urnő halálát kísérte, nagyszámu közönséget vonzott, melynek soraiban nagyobb részt családjaikkal megjelentek: *Boros Vida*, *Kádás Kálmán* főjegyző, *Sariot Demokos* főkapitány.

Reicher Károly főügyész, Kristyórá János, dr. Marschall Lajos és Edvi Illés László kamarai titkárok, Joó Béla községi bíró, Greén Nándor és Berecz Ferenc alkapitányok, Boros Iván t. főjegyző, Abrai Lajos, Tedeschi Viktor, Walder Gyula és Gebhart István törvényhatósági bizottsági tagok, Schröder Béla, Tenner Lajos, Zubor Andor rendőrfogalmazó, az aradi orvos-egyesület tagjai dr. Posgay Lajos főorvos vezetése alatt, végül a rendőrtisztek testületileg. A gyámszertartást Csák Czirják minorita rendfőnök végezte Brogyányi Kázmér és Szikra Lénárd lelkészek segédlete mellett.

— **A német trónörökös Pétervárott.** Pétervárról táviratozzák: A vizszenelés szertartását a téli palota Jrdan-kapuja előtt a német trónörökös is végignézte a palota díszterméből a cár, a cárné és az özvegy cárné társaságában. A szertartás után diszreggeli volt a felségek-nél. Azután a trónörökös a német nagykövet jelenlétében átadta a cárnak Vilmos császár ajándékaként a német haditengerészet legújabb sorhajójának, a „Braunschweig“-nak a modelljét. A modellt báró Schimmelmann német haditengerészeti attasé magyarázta meg. Este 7 órakor diszabéd volt, amely után a trónörökös a színházba ment. Éjjel fél egy órakor a trónörökös az orosz trónörökös társaságában Novgorodba ment, hogy meglátogassa a vyborgi gyalogezredet, amelynek a német császár a tulajdonosa.

— **Elárverelt emeletes ház.** A D-ák Ferenc-utca 36. szám alatti Hirschmann-féle nagy, emeletes ház, melyben évek óta hajlékot nyer a népkönyha, néhai Hirschmann Józsefné, szül. Berger Rozália örököséi javára önkéntes hagyatéki árverés alá került. Az árverést ma tartották meg a törvényszéken, s a házat, melynek 109.998 korona volt a kikiáltási ára, Kertész Miksa dr. ügyvéd vette meg 51.100 koronáért.

— **Községi rendőrség Szemlakon.** Szemlak arad megyei község a napokban figyelemreméltó határozatot hozott. Elhatározta ugyanis a képviselőtestület, hogy Magyarpecska község mintájára községi rendőrséget szervez. Ez meg is történt, s ma a község Szucs Tivadar községi adópénztárost megválasztotta rendőrbiztossá.

— **Jó a jég.** A decemberi farkasusztító hideg visszatért. Kegyetlen tél járja s mintha most akarná kiadni mérgét a hideg, a hőmérő megint 10—12 fokot mutat. Az ablakokra rózsákat rajzol a fagy, mely ugyan rálehel a korcsolyapályákra is, ahol vidám most az élet nagyon. Ma és tegnap újból sokan korcsolyáztak a ligetben.

— **Gyámpénztárnok-választás.** Magyar-Pecska község képviselőtestülete ma a lemondott községi gyámpénztárnok helyébe Molnár László pécskai lakost választotta meg.

— **Rendőrség Pankotán.** Pankotán — írja tudósítónk — a község képviselőtestülete érdekes újítást hozott be. A kevéssé megbízható éjjeli őrök helyett állandó, kilenc tagból álló rendőrséget szervezett, mely egy parancsnok vezetésével már megkezdte működését.

— **Nopcsa báró hallógepe.** A képviselőház folyosóján történt ez az érdekes epizód. Egy élénken beszélgető csoport mellől rémülten szaladt el báró Nopcsa Elek. A füle mellett tartott valami fekete szerszámot, olyan forma alakut, mint egy persely s a végében egy kis cső volt.

— **Borzasztó — szörnyűkötött Nopcsa — borzasztó, hogyha az ember mindent hall, hát miket kell hallani!**

Ekkor vették észre, hogy Nopcsa megszerezte a jeles államférfiak egy igen szükséges kellékét, tudniillik, hogy most már vele suttogva is lehet beszélni. Ezt a fekete eszközt gróf Batthyány Elemér küldte báró Nopcsának Párizsból s a remek szerkezetet ha a balfüléhez illesztli, a hallása oly élessé válik, hogy még a zsebében levő óra ketyegését is hallja. Csak a formája az eszköznek olyan különös, hogy mikor Meszlény Pál meglátta, hirtelen egy aranyat akart beledobni.

— Mit csinálsz? — kérdezi Nopcsa.
— Bocsánat, azt hittem, hogy egy persely.
— Ne kiabálj úgy! Miért kiabálsz?
Akkor látja a hallószervet és érdeklődéssel nézegeti.

— Mégis csak diszkrétebb eszköz ez — úgy mond — mint a Lippe nyugalmazott generálisé volt. Annak hallócsöve volt, melynek végén két méteres gummicső volt a beszélő. Ha valakivel beszélni akart, odadobta a beszélő kagylót s úgy hallgatta. Történt aztán egy banketten, hogy erősen becsiptek az urak. Lippe hallani akarta, a boros anekdotákat s az asztal vége felé dobta a beszélő kagylót. Ott azonban nem szóltak be e semmit, hanem úgy megtöltötték pezsgóval, hogy a generálisnak a füle csak folyadék alakjában érezte meg a jókedvet.

— No, no — nevetett báró Nopcsa — én a pezsgőt hallás nélkül is meg tudnám inni

— **Zendülés egy fogházban.** Odesszából táviratozzák: Az odesszai fogházban levő 800 fogoly között 15 én zendülés támadt, amelyre valószínűleg már régóta készültek. A zendülés ebéd idején, adott jelre kezdődött. A zendülők beverték az ablakokat, betörték sok ajtót, összezúzták a butorokat és kiszabadították az elzárt foglyakat. Azután eltorlaszolták a folyosókat. Mint hogy az őröknek nem sikerült a nyugalmat békés uton helyreállítani, fegyverhez nyult és a zendülés egyik vezetőjét megölte, egyet pedig megsebesített. A fogház igazgatója kénytelen volt a fogház összes kijáratait elzárni. A városi kapitány helyettese megjelent a helyszínen és két század katona ággal megszállta a fogház belsejét, mire a nyugalom helyreállt. A rákövetkező éjszaka nyugodt volt, de reggel a külön épületben lévő női fogházban megint zavargások voltak, úgy, hogy a katonaságnak közbe kellett lépnie és néhányszor sortűzet adni. Egy rabot megöltek. A zendülés ezzel véget ért.

— **A megbélyegzett férj.** Semmiféle bűn sem marad megboszulatlanul. Ennek az igazságnak tapasztalta ki a keserűségét egy lyoni kereskedő, akinek Párisban akadt dolga s hivatalos teendői végzetével betért egy vidám restaurantba, ahol csinos hölgyekkel és jókedvű urakkal ismerkedett meg. A kereskedő csakhamar beletalálta magát a helyzetbe s nagy papucshós lévén, teli szízzel élvezte a rövidke nagy szabadságot. Jóval éjjel után új barátival betért egy caféba és abszintet kért, de alig hajtotta fel italát, egyszerre mély álomba merült. Reggel volt, mire felébredt. Hirtelen azt sem tudta, hogy hol van, de amint a zsebéhez nyult, nyomban kijózanodott: több ezer frankot tartalmazó tárcája eltűnt. Ekkor kezdte csak érteni, hogy rut gazságnak esett áldozatul. Kérdezte a pincéretket, de azok semmire sem emlékeztek; annyit tudtak csak, hogy a kompániája már régen eltávozott s miután őt nem tudták felrészni, ott hagyták. Nehéz ízzel tápázkodott fel és tükörbe pillantott. Ekkor ijedt meg másodszer. A homlokára ez a sor volt írva: „Imádom Amélie kisasszonyt.“ A szavak azonban nem voltak pusztán odairva, hanem finom tüvel a homlokára tetoválva és semmiféle szerrrel nem lehetett lemosni. Kétségbeesetten tért vissza Lyonba és a felesége most megindította ellene a válópert.

— **Baleset.** Ma délelőtt egy Forray-utcai bor-pincéből hordókat szállított ki négy napszámos. Ezek közül Mihájlou Vaszilének bal kezére esett egy tiz akós teit hordó s azt teljesen összeroncította. A szerencsétlenül járt munkás sebeit dr. Ötvös Dániel városi orvos kötözte be, s azután beszállították a kórházba.

— **Koszorúmegváltás.** Dr. Leitner Ernőné ravatalára szánt koszorú megváltása címén az aradi „Fehér Kereszt“ lelchenaz egyesület alapja javára özv. Steinitzer A. J.-né és özv. Trajtler Antalné 10—10 koronát adományoztak, mely összeget ezután is közönnettel nyugtatványozza br. Exterde Kálmán egyesületi pénztáros.

— **Szerencsétlenség korcsolyázás közben.** Berlinből táviratozzák, hogy a Havel folyón kor-

csolyázás közben egy tanító feleségével és utóbbi két barátjával korcsolyázott, miközben a jég hirtelen leszakadt alattuk. A tanítónét megmentették, de a többiek a vízbe fulltak.

— **Egy asszony bűne.** Nagy feltűnést keltett e napokban Új-Palánkán Lindl Julia odaváló fiatal özvegy asszony letartóztatása, akit kétfős gyilkossággal vádolnak. Felévvél ezelőtt jutott özvegyiségre Lindl Julia, akinek a férjétől egy három éves kis gyermeke maradt. Az özvegy az anyósánál, özvegy Lindl Jakabnénál lakott, akinek egyetlen fia volt az elhalt Lindl György. Az öreg Lindiné vagyonos asszony volt s vagyonának egyedüli örököse a kis árva unoka. A fiatal asszony nem igen tudott megférni az anyóssal, de azért csak tűrt abban a reményben, hogy az öreg halála után ő fog beülni a vagyonba. Az öreg asszony halálát azonban nehéz volt kivárni, ürügyett keresett tehát, miként szabadulhatna meg az anyóstól. A szomszédjukban lakott egy Feszli János nevű csinos legény, aki az ősszel került haza a katonaságtól. A legénynek tetszett a fiatal özvegy, meg is kérte, de az asszony elutasította, mondván, hogy amíg az anyósa él, nem megy férjhez. A legény szerelme azonban folyton nőtt. Az asszony kijelentette a legénynek, hogy az esetre, ha az anyósa meghal, hozzá megy feleségül. Ezelőtt egy hónappal Feszli arra vállalkozott, hogy az öreg Lindiné háza előtt lévő eperfákat megnyesi. A legény a fa tetején egy baltával vagdalta az ágakat, az öreg asszony pedig a lehullott galyakat szedte össze a fa alatt. Ekkor történt, hogy az éles balta leest s az öreg asszony fejét annyira behasított, hogy rövid szenvedés után meghalt. A fiatal asszonyt, aki most már egyedül volt a vagyon kezelője, a múlt héten meglátogatta a szerelmes legény, s most már követelte, hogy legyen a felesége. Az asszony szívesen fogadta a legényt és pálinkával kínálta meg. Feszli János alighogy eltávozott az asszonytól, iszonyu görcsökbe esett. — Az előhívott orvos mérgezést állapított meg, de már nem lehetett a legényen segíteni. — A haldokló legény elmondta, hogy az öreg Lindinét ő ütötte le a baltával a fiatal asszony biztatására, aki azt ígérte, hogy feleségül megy hozzá, ha az öreg asszonyt elpusztítja. Most pedig őt mérgezte meg. A haldokló vallomása alapján Lindl Juliát letartóztatták.

— **Magyar név.** Csokány Demeter ó bessenyei illetőségű világi lakos, családi nevének „Csokányai“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A testvér becsülete.** Tragikus eset történt vasárnap éjjel Felső Nána községben, hol — mint levelezőnk írja — egy odaváló legény fölött itéltek a többi legények s az ítéletet végre is hajtották. Pár héttel ezelőtt történt, hogy egy Harsányi Róza nevű csinos parasztleány megmérgezte magát és meghalt, mert egy olyan legényhez akarták a szülők férjhez adni, akit nem szeretett. Az öngyilkos leány volt vőlegényének egy rokona: More Lajos odaváló legény az elhalt leányról csunya dolgokat kezdett beszélni, amivel azt akarta elhitetni, hogy a leány azért lett öngyilkos, mert az ő rokona visszaküldte a jegykendőjét. Ezt a pletykát meghallották a többi legények is, meg az elhalt leány testvérbátyja is: Harsányi Feri, aki vasárnap este megjelenő a korcsmában, elmondta az ott levő legényeknek a dolgot s tőlük kért tanácsot, hogy mit csináljon Moré Lajossal? A legények erre összebujtak tanácskozni. A tanácskozásnak az lett az eredménye, hogy elhatározták Moré elpusztítását. Az ítélet kimondása után, mintha mi sem történt volna, a legények körbefogták Moré Lajost, aki mitsem sejtett s egy adott jelre egyszerre elöltötték az összes lámpákat. A lámpák felgyújtása után Moré eszméletben állapotban, eltorzult arccal feküdt a földön, oldalából patakzott a vér. Éles késekkel szurták le a legényt s egy kés szívére járta át, ami halált idézett elő. Hogy ki volt a tettes, azt mindeddig nem lehetett megállapítani. A csendőrség eddig nyolc legényt, köztük az elhalt leány testvérét is, letartóztatta.

— **Jótekonyság.** Az Aradi Kereskedők Körének 1902. december 21. évi tartott estélyén, a kör Erzsébet segítő alapja javára adományoztak: 10 koronát Hajek Antalné, 5 koronát Rubinstein Mór, Hoizer József, Pölzl Miksa, Pick Ernő, N. N., 4 ko-

ronát: Magyar Ferenc, Hegyi Albert, 3 koronát: Glesinger József, Lux Mór; 2 koronát: Kohn József, Wormser Antal, Neuländer Zsigmond, Farkas Adolf, Brunner Béla, Seelinger M. Andor, Keppich Zsigmond, Czirkál Géza, Morgenstern Gyula; 1 koronát: N. N., Kerpel Izsó, N. N., Illics Zsigmond, Westmann Zsigmond, Fischer Nándor, Berwanger József, Havas Sándor, Altmann Ignác, Gulz Emil, Gutmann Henrik, N. N., Schaffer Henrik. Az adományokért, illetve felülfizetésekért ezúton mond köszönetet Tedeschi Viktor, elnök.

— **Mi mindenre jó a telefon.** Arad és a megye közönsége nagyszerű kényelmet élvez a telefonhálózat révén. A távbeszélő gyors szárnyán, egy pillanat alatt röppithetjük bárhová kívánságainkat és a másik pillanatban már várhatjuk azok elintézését. Egy aradi áruház, Porter Vilmos Nagy Áruháza, a Szabadság-téren — úgy látszik, nagyobb mértékben szoktatta rá vevőközönségét a telefon használatára. Egész napon át csilingel a fürge kis gép az áruház iroda-helyiségeiben és közvetíti a rendeléseket úgy helybeli, mint vidéki felek részéről. A 324-es szám már ismert fogalom Aradon, mindenki tudja, hogy ez a Porter-cég telefon száma. Igen sokan, különösen a cipő-vevők házba vitetik az árut választás céljából, s ezt az óhajukat telefonon közlik Porter Vilmos Nagy Áruházával. Gyors, olcsó és kényelmes mód. Az áruház korán reggeltől késő estig küldi szolgálait az egész városba; a mostani béli és téli szezonra igen ajánlhatjuk mint megbízható bevásárlási forrást. Vidéki rendelések azonnal intéztetnek el és nagy gondal.
— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

Harminc óráig

a borpincébe zárva.

(Egy fővárosi hivatalnok kalandja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 20.

Furcsa és kellemetlen kalandja volt tegnap előtt és tegnap Szövéth Gábor fővárosi hivatalnoknak. Egy barátja, kinek a főváros mellett levő Diósdon borpincéi vannak, szombaton meghívta magához a borpincébe. Szövéth engedett a meghívásnak és vasárnap délelőtt kiment Diósdra.

A pincében aztán sorra kóstolgatták a bort. Alig voltak egy óra hosszat együtt, a pince tulajdonosát elhívták valahová. Mivel Szövéth nemsokára vissza akart térni a városba, barátja e szavakkal bucsuzott el tőle:

— Maradj itt, míg a vonathoz ki nem megy és igyál addig!

Szövéth szót fogadott. Ivott, a míg be nem rugott és el nem aludt. Barátjának a vincellérje benézett a pincébe és miután ott csend volt, bezárta a pince kettős vasajtóját, azt gondolva, hogy Szövéth hazament.

Szövéth ezalatt aludt a pincében, a hol szerencsére nem volt nagyon hideg. Sokáig aludt, mert csak másnap reggel 7 óra körül ébredt fel, illetve jött annak tudatára, hogy hol van. Egy skatulya gyufa és egy szivar volt nála. A gyufát meggyújtotta és világánál megnézte, hány óra van. Várt egy ideig és a mikor sejtette, hogy a vincellér már fenn lehet, dörmögni kezdett. Kétségbeesetten tapasztalta, hogy senki sem jelentkezik. Egy óra hosszat fadoronggal ütötte a vasajtót, de nem jött ember, aki meghallotta volna.

Kinos órákat kellett átélni. Nyilvánvaló volt, hogy a borpince közelében senki sem tartózkodik, különben okvetlenül hallaná a dörmögést. A vidék ilyen téli időben egészen el volt hagyatva. Félelme mellett az éhség is erőt vet rajta és így kettős kint érzett. Csakhamar egészen kimerült a kiabálástól és ajtó döngetésétől.

Fáradtan ült le egy hordóra és várta, mi lesz vele.

Igy telt az idő délig. Akkor végre zajt hal-

lott kívülről, egy kocsizörgést. Azonnal felkapta a dorongot és újra ütögetni kezdte vele a vasajtót. Ez egyszer eredménye volt a fáradságának. A kocsi mintha megállt volna, léptek tompa zaja halatszott.

— Ki az?

— Bezártak — kiáltott a kétségbeesett hivatalnok — tévedésből itt hagytak!

De a kívül levő ember nem tudta sehogyszem megérteni, mert folyton azt kiáltotta:

— Nem értem!

Végre újra kocsizörgés hallatszott, amelynek zaja mindinkább távolodott és aztán egészen elhalt. A kocsi távozott.

Szövéth kétségbeesése most tetőpontját érte el. Az a gondolat, hogy őt az arrajárók sem hallják meg, valósággal megörjítette. Most már kétszeres erővel fogott hozzá a fal döngetéséhez. De hiába. Ekkor végső kétségbeesésében mentő gondolata támadt. Egy égő gyufa világánál ást látott egyik sarokban. Ezt az ást felkapta és elkezdte az ajtó mellett a földet ásni. Az volt a szándéka, hogy kiássa magát a napvilágra. Jó három órájába került, amíg a sötétben iszonyu erőfeszítéssel a falat alá tudta ásni a pince belső oldaláról.

Most kezdődött a nehezebb és veszedelmesebb réme a munkának. Le kellett mennie a gödörbe és a fal alá való ásást megkezdeni. Leírhatatlan fáradozásába került minden marék föld elhordása, de a félelem megkettőztette erejét. Végre még három órai türelmes munka után kiásta magát, de már akkor este 6 óra volt.

Ruhája teljesen lerongyolódva, arca és keze tele volt piszokkal. A mint a vasuti állomás felé Nagytéténybe ment, az emberek rémülten menekültek előle, mert azt hitték, hogy örült, aki letépte magáról a ruhát. A nagylétényi állomáson a csendőrök megállították és kivallatták. Sehogyszem akarták elhinni neki, hogy micsoda baleset érte és hogy több mint harminc óráig el volt zárva a borpincében. Már azon a ponton voltak, hogy letartóztassák, a midőn Szövéth kétségbeesett neje és sógora megérkeztek. Ezek már két napja mindenütt keresték a fővárosban; a rendőrségen is bejelentették eltűnését. Felesége és sógora igazolták, hogy nem bűnös és nem örült, midőn a csendőrök szabadon bocsátották.

Este 10 órára járt az idő, amidőn Szövéth végre haza jött: Budapestre beteg, fáradtan. Rögtön ágyba feküdt és megfogadta nejeének, hogy soha többé borpincébe nem megy.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bűnösök statisztikája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 20

Az aradi kir. ügyészség most állította össze hivatalának a múlt évi forgalmát, mely összeállítás méltán lehet a bűnösök statisztikájának nevezni. Legfigyelemreméltóbb jelensége ennek a statisztikának az, hogy 1902. évben 326 feljelentéssel több érkezett be, mint a megelőző évben, vagyis a bűnösök száma tetemesen megnövekedett. Viszont a meggyarapodott munkát az ügyészség, dacára, hogy a munkaerőkben nem történt változás, ép úgy elvégezte, mint más években, úgy, hogy hátralék nem maradt.

Az ügyészségnél 2025 személy ellen folyt a nyomozat, ebből 1379-et megszüntettek, és 287 személy ellen indították meg a vizsgálatot. Az összes ügyek elintézését nyertek.

Magánfelek 377 esetben adtak be feljelentést, összesen 958 személy ellen ebből 85 esetben az ügyészség megtagadta a vád képviselőt, 237 esetben áttette már hatóságához. A nyo-

mozatokból az aradi rendőrség 688, a járási főszolgabírák 65, a csendőrök 659, és az előjáróságok 166-ot fejeztek be. A többit idegen hatóságok fejezték be.

Az ügyészség tagjai 334 napot töltöttek törvényszéki tárgyaláson és ülésben. Letárgyaltak törvényszék előtt 769, vadtanács előtt 183, esküdtszék előtt 32, felebbviteli bíróság előtt 597, fegyelmi bíróság előtt 13 ügyet. Indokolt felebbezést az ügyészség 13 esetben adott be.

Az aradi fogházban 1124 személy volt letartóztatva és az év végén a fogház lakóinak száma 161-re csappant. A járásbírói fogházakban 2576 egyén volt letartóztatva.

§ **A mulatós vádlott.** Az aradi járásbírói előtt vídám epizód játszódott le ma egy kisebb méretű sikkasztási ügygel kapcsolatban. Luit Alajos volt a vádlott, akire 73 korona értékű cukorkát bízta s a befolyt pénzből 27 koronát elsikkasztott. A vádlott védekezése nagyon furcsa volt.

— Olyan helyeken kellett árulnom a cukorkákat, ahol mások mulattak. Én pedig nem nézhettem ezt anélkül, hogy ne mulassak én is.

A mulatós vádlott két napi fogház büntetést kapott. A tárgyalást Révay Kálmán albíró vezette, s mint ügyészi megbízott Radó Károly dr. jelent meg.

§ **A soproni bankbukás ügyét** ma tovább tárgyalta a törvényszék. Ezúttal a felügyelő bizottság tagjait hallgatták ki, a kik valamennyien beismerték, hogy kötelességüket hanyagul, felületesen teljesítették, a könyvvezetéshez nem értettek s a könyveket soha nem vizsgálták fölül. Felki József felügyelő bizottsági tag bevallotta, hogy 58,000 koronával volt adósa a banknak, mire az elnök megjegyezte, hogy ez olyanformán tűnik ki, mintha hasznot húzott volna a bank bukásából. Ezután tanukat hallgattak ki. A tárgyalást holnap folytatják.

§ **Az orvostani intézet panamája.** Nagy felűnést keltett a múlt esztendőben néhány cikk, amelyekben szenzációs leleplezések foglaltak a budapesti orvostani intézetről. Azt mondták ezek a cikkek, hogy a morgueban rendszeresen kifosztják az odahozott halottakat, elszedik az ékszerüket, sőt a ruhájukat is eladják vagy elzálogosítják. Az intézet szolgájaról és boncolójáról azt sűtötték ki a cikkek, hogy sok a pénzük, a zsebük állandóan tele van ékszerekkel s az életmódjuk olyan urias, hogy lehetetlen a szerény fizetésből ilyen fényűzést teremteni. A leleplező cikkek Ajtay Sándor dr., mint az orvostani intézet igazgatója ellen irányultak, aki nyilvános rágalmazás címén sajtópört indított Kerekes Andor ellen, aki a cikkek szerzőjeként jelentkezett. A budapesti esküdtszírórság Aporasztó Péter bíró elnökleve mellett ma foglalkozott ezzel a pörrel és helyt adott a bizonyításnak.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, január 20.

Kellemes téli időnk van. A hőmérő 5—12° hideget mutat. Környékünkön szélszend uralkodik.

A Maroson jégtáblák uszkáltak még ma délelőtt, délutánra már ez is megállott.

A hetivásár lanyhán indult és alig hozott bele életet az elkelt 600 métermázsza buza és 400 métermázsza tengeri.

A vételben nagyobbára vízi malmaink vettek részt.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súly-gységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7 20—7 30.

Buza közép 7 10—7 15.

Tengeri 4 70—4 80.

Rozs névleges jegyzés 5 70—5 80.

Arpa névleges jegyzés 5 30—5 50.

Zab névleges jegyzés 5 40—5 60.

Az irányzat változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 20.

Deli tőzsde. Buzakinlát mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 16,000 métermézeze körül forgalomba, változatlanul tartott árakon. Egyéb gabonafélék változatlanok. Időjárás hideg.

Értéktőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$, páris 10-el magasabb.

Zárulat 12 órákor:

Buza 1903. áprilisa	7.72—7.73
Rozs 1903. áprilisa	6.88—6.89
Zab 1903. áprilisa	6.15—6.16
Tengeri 1903. májusra	5.78—5.79
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárulat 5 órákor:

Buza 1903. áprilisa	7.70—7.72
Rozs 1903. áprilisa	6.88—6.89
Zab 1903. áprilisa	6.12—6.14
Tengeri 1903. májusra	5.78—5.79
Repce augusztusra	—

Zárulat 5 órákor:

Oszták hitelrészvény	693.25
Magyar hitelrészvény	743.75
Leszámítolóbánkrészvény	460.50
Rima-Murányi vasmű részvény	491.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	694.—
Közuti vasút	630.50
Városi villamos vasút részvény	324.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 20. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 120—1 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 123—5 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 122—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 121—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 121—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 118—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 118—9 fillérig.

Sertéslelészám. Január 17. napján volt készlet 22,169 darab, január 18. napján főlhajtott 558 darab, január 18. napján elszállított 783 darab, január 19. napján maradt készlet 21,994 darab. Uzlet: Tartott.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, január 20.

Magyar aranyárjadék 4%	121.—
Magyar koronárjadék 4%	99.35
Magyar arany 4½%	93.65
Magyar ezüst 4½%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Sorvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyeresémsorsjegyjé kölcsön	201.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	181.50
Oszták papírjáradék	101.—
Oszták járadék ezüst	101.—
Oszták járadék arany	120.50
Koronárjadék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	156.50
Oszták-magyar bankrészvény	1555.—
Magyar hitelbankrészvény	743.50
Oszták hitelbankrészvény	694.—
Oszták-magyar államvasút	694.—
70 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márká	117.10
London	239.02
Paris	95.40
20 márkás arany	—

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADBOL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.54

NAPIREND.

Január 21. Szerda. Róm. kath. naptár: Agnes. — Protestáns naptár: Agnes. — Görög-keleti naptár (Január 8.): György. — A nap két 7 óra 24 perckor, nyugszik 4 óra 27 perckor.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Január 21. Az aradi pincér segélyező- és elhelyező-egyesület közgyűlése éjjel 1 órákor (Fehér Kereszt)

REGÉNY-CSARNOK.

A távollevő.

— Francia regény. —

Irta: **Montégu Maurice.** [20]

(Folytatás.)

Gábor érezte nagyon jól, hogy csunya dolgot cselekszik, de nem talált más módot a Renée megkímélésére, pedig most csak Renée volt szó, mert csak vele volt együtt. Később hányattatott szíve mindig csak erre az eredményre jutott — az volt neki a kedvesebb, amelyikkel együtt volt.

— S most, szegény gyermekem fegyverkezd magad bátorsággal az ellen a vallomás ellen, amelyet meg kell tennem neked.

Renée már a szavakra elhalványodott s me-reven nézett Gáborra.

— A kétségbeesésnek, az örületnek három esztendeje után az apám, aki a halálát kezdte érezni s szegény öreg anyám féltetni kezdtek az életemet s összetett kézzel esedeztek, hogy éljek az ő számunkra, hogy áldozzam oda a fájdalmamat utolsó reménységüknek . . . Renée, kényszerítettek, hogy házasodjam meg, gyermekem van!

A leány nem hallotta többé. Egyszeren vonagló mozdulattal felugrott, mind a két kezével göresösen belekapaszkodott a karosszék hátsóba és rideg vádoló sóha nem láttatott pillanattal sújtotta le Gábort. Aztán anélkül, hogy csak egy könyt is ejtett volna, egyet is sikoltott volna azt mondta:

— S én, én hittem benned . . . kényszerítettek a házasságra? S te engedted? Pedig én, én nem voltam halott . . . Azt mondták neked, hogy nem fogok soha meggyógyulni, de hogy bizhattál olyan gyorsan, olyan készségesen az orvosokban? . . . Hiszen ők sem csálhatatlanok . . . itt a bizonyosság. Tehát három év múlva elhagytál, elfeledtél . . . mást vettél a helyemre . . . ah milyen oktalan voltam, hogy visszatértem az életbe! Micsoda ébredés! O Istenem! Miért adad vissza a szenvedésre való képességemet? Mit akarsz te még itt?

E pillanatban Deschellerin lépett be. Egy szolgál, aki nagy, állótükört hozott magával követte s a fekete lepellel leborított tükröt letéve a szoba közepére, megint eltávozott.

Deschellerin levette a leplet. Renée szorongva hajolt előre, úgy várt; aztán megpillantotta saját magát, a fehér haját; azt hitte a vénség s a halál vigyorog onnan rá s felsikoltott.

— A hajam, a szép hajam, a szegény fekete hajam! — zokogott, a két tenyerét a halántékára szoritva. — Én vagyok ez? Igen; megvénültem, vége mindennek!

Aztán odaszaladt Gáborhoz s térdre rogyott előtte.

— Bocsáss meg . . . Jól tetted. A két férfi fölemelte s megint odavezette a tükrö elé.

— A manóban is, térjen észre, nézze meg magát jobban, — szólt az orvos. — Igen, a haja ősz de mit tesz az? Először is nagyon jól illik az arcához, aztán meg a szemöldöke fekete maradt, a szeme, az ajka, a foga, az arca éppen olyan, mint hajdan volt. Tudja, hogy én nem szoktam senkihez keztyűs kézzel nyulni, nem csinállok sok ceremónit, de a véleményem szerint ön sohasem volt olyan szép, mint most. Aztán erősebb is lett s így dicséretére válik az ápolásomnak; ezt nem tagadhatja el.

S kacagott. De a leány ellenszegült neki, hátra hajolt elfordította a fejét, makacsul lehunyt a szemét s vonakodott megnézni a tükröképét, amely iszonyattal töltötte el.

— Megöregedtem, vége mindennek! — ismételte a leány! — Annál jobb, el fogok rejtezködni egy zugba s meghalok ott, mint ahogy illik egy elhagyatott leánynak . . . Hiszen el vagyok hagyatva mindenkitől, még saját magamtól is . . . az ifjúságom is elhagyott! Száz esztendeig aludtam.

Egy óra hosszat tartott, míg Renée megtudott nyugodni, de még akkor is szomorura maradt; a fekete szövetet megint rávetette a fölkörre, amelyet odatolt egy sarokba. Ekkor Gábor, akit ez a fölbeszakítás egy egész drámatól mentett meg megint odalépett hozzá s lázatosan kérdezte:

— Beszélhetek tovább?

— Igen felelt a leány. — De légy őszinte, annál is inkább, mert most már minden tekintetben vége van köztünk mindennek.

Gábor könnyedén rántott egyet a vállán, aztán megint odaült a leány elé . . . egész szorosán eléje; a leány engedte, hogy tegye, de nem nyujtotta többé neki a kezét. Gábor befejezte az elbeszélését, leirta szöke, rózsásarcu fiacskáját s lassankint megint fölkelte Renée érdeklődését. A leány egy pillanatra egészen elfelejtette a haragját s azt susogta:

— Ah, ha az a gyermek a mienk, a mi ketőnké volna! Hasonlít-e hozzád? Igen . . . olyan szép, mint te vagy . . . ah, az az asszony a feleség . . .

Igy tűnt ki újra a szerelme mindennek ellenére, akárhogy védekeznek is ellene.

Féltékeny, örülden féltékeny volt az ártatlan Luciennerre.

— Legalább szép-e?

— Igen, — vágott közbe Deschellerin, aki ellensége volt minden hazugságnak.

— Ah! Barna, szöke?

— Szöke, csaknem vörös, kék a szeme, éppen a te ellentéted — sietett Gábor a felelettel.

Renée elmosolyodott, de aztán megint csak diadalmaskodott az egyenes lelkisége.

— Szégyeld magadat!

Az orvos örvendve tapsolt.

— Most már egészen lenyelte a keserű pillulát. — gondolta magában. — A többi, csak idő kérdése.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 111. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1903. évi január hó 21-én:

• Niobe.

Énekes játék 3 felvonásban. Paulton után írta: Pásztor Arpád. Zenéjét írta: Stoll Károly.

SZEMÉLYEK:

Dünn Péter	Polgár S.	Lord Tomkyns Győre Alajos.
A felesége	Pajor Agnes.	Niobe Rózsa Lili.
Hetty, húga	Singhoffner V.	Mytton Helén Gőz Aranka.
Harry	Szabó József.	Kertész Tukorai L.

Kezdete este 7 és fél órákor.

NYILTTÉR.*

Nyilvános köszönet.

Elmulaszthatatlan kötelességemnek tartom, súlyos betegségemből felépülve, a nagy nyílvánosság előtt magam és a családom nevében a leghálásabb köszönetemet kifejezni

Pfann József

m. kir. honvéd főorvos urnak,

kinek sikeres operációja tette lehetővé, hogy már-már végzetes betegségemből tiz nap alatt felgyógyulva, családom fentartásáról tovább gondoskodhatom. Az Isten áldását kérem reája a szenvedő emberiség nevében.

Arad, 1903. január 20.

1242. 2198/2/1902. V. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1902. S. II. 886—3. számú végzése által Berta testvérek végrehajtató javára, Papp András ellen 55 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 741 koronára becsült anyag és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Arad-Gáj templom utca 51. sz. a. leendő eszközlésére 1903. évi január hó 22 ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen elöl megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-sz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1903. évi január hó 7-ik napján.

Török Dénes,

213 bir. végrehajtó.

Magy kir államv. üzletv Aradon.

34432—902. I. sz

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Arad állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdetik.

A bérlet 1903. évi május hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1906. évi április hó 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldhetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére“ feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1903. évi január hó 20-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 300 korona azaz Háromszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi január hó 19-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételektől eltérő, táviratilag tett, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. évi december hó.

A m. kir. államv. aradi üzletvezetősége.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Himzések.

Igen tekintélyes svájci himzések gyára keres tekintélyes és tevékeny **képviseelőket**. Az áruk elvámolva és bérmentve. Árak korona értékben. Ajánlatok: **Za. G. 82.** Rudolf Mosse St. Gallen (Schweitz) címre küldendők. 2695

Papirkereskedés

Képes művészlapok és levezető lapok legnagyobb választéka.

Az üzlet egész nap nyitva van.

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája,
fényképészeti cikkek raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészies kivitelű dobozokban, felülmulhatlan választék.

Könyvnyomda

FESTÉKSZEKRÉNYEK
olaj és aquarel.
RAJZESZKOZOK.
FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.
ÍRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.
Valóban mérsékelt árak!

Könyvnyomda

Charta Aradiessis mosás a legújabb merített le. é. p. pir

A legelőgánsabb névjegyek nálam készülnek.

Fényképészeti cikkek raktára

Naponta postacsomag-expeditió.

MEGHÍVÓ

a B.-csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság
negyedik évi

rendes közgyűlésére,

mely **I. évi február hó 8-án, délelőtt 10 órakor**
fog a vállalat irodahelyiségében megtartatni.

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyv hitelesítő-bizottság kijelölése.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
 3. Az 1902-ik évi zárszámadás megállapítása, a nyereség felosztása, valamint a felmentés megadása iránti határozathozatal.
 4. Egy üresedésben lévő igazgatói állás betöltése, egy felügyelő-bizottsági tag és egy póttag választása.
 5. Netáni indítványok.
- Kelt Békéscsabán, 1903. január hó 17-én.

A B.-csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság

Igazgató Csáka.

Jegyzet: Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felhivatnak, hogy ideiglenes elismert leveleiket, vagy az azokról szóló letéti leveleket legálább 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg a vállalat pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

210

Magyar királyi államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége.

42679—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak budapest balparti üzletvezetősége az 1903. évre szükséges 11500m³ egyméteres hosszúságú kemény hasábos tűzifa szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1903. évi január hó 28-án déli 12 óráig az üzletvezetőség I. általános osztályához (VI. Teréz-körut 62. sz. I. em. 5. sz.) benyújtandók, a bánatpénz pedig január hó 27-én déli 12 óráig az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál befizetendő.

Az ajánlattételre vonatkozó egyéb határozmányok illetve részletes pályázati hirdetmény az üzletvezetőség általános osztályának leltár beszerzési csoportjánál, valamint a többi üzletvezetőségeknél megtekinthetők.

Az általános és a tűzifa szállításra vonatkozó különleges feltételek pedig az igazgatóság nyomtatványtáránál megszerezhetők.

Budapest 1902. december 2.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

189652—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak építési és pályafentartási (D.) főosztályában szerkesztett vagy egyébként ott előfordulható rajzok többszörösítési egységárainak 5 évre terjedő biztosítására, nyílt pályázatot hirdet.

Azon rajzok (autografiák, fotolitografiák, kővésetek stb.) melyekből a többszörösítvények minőségére vonatkozó követelmények megitélhetők s melyek az egységárak megállapítására befolyást gyakorolhatnak; ezen igazgatóság VI. Teréz-körut 56 alatti központi tervtárunkban (földszint 25. ajtó) és D III. szakosztály emeleti hivatali helyiségében, — köznapokon reggeli 8 és d. u. 2 óra s ünnep- és vasárnapokon d. e. 9 és 12 óra között **f. évi február 5-ig** megtekinthetők. Központi tervtárunkban a munkanemeket tartalmazó pályázati feltételek is díjmentesen kaphatók s ugyanott az esetleg szükségelt bővebb szóbeli magyarázatok is megfognak adatni.

Csak az itt kapható ajánlati mintákon (úrtáblázatok) benyújtandó ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Budapesten, 1903. évi január hó.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódnál kérjük a hirdetés alatt lévő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendőek.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad az apró hirdetések felvételére a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.

— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cseledek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Egy gyermekkertésznő,

kerestetik. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít. 190

J. asszony.

Levele van a szokott helyen. korábbi jelisével.

Kis fiucska mellé

kerestetik egy fiatal lány. Czim a kiadóhivatalban.

Jutányos áron

adók zongoraórákat kitűnő módszer szerint. Konschitzky Józsefné, Varjassy József-utca 14. sz.

Erdélyi kormos alma

1 kilogramm 15 kr. Kapható Sponner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 24

Házasság!

28 éves csinos intelligens fiatal önálló kereskedő házasság czéljából megismerkedni óhajt 18—20 éves csinos szép leánnyal, kinek 8—10000 frt hozománya van. Komoly és fényképes ajánlatokat a kiadóba kér „Nem bánja meg!” 209

Könyvkötészetünkben

egy ügyes leány felvétetik. Bővebbet az „Aradi Nyomda Részvény Társaságnál.”

HOLLEITER FERENCZ

uri és egyenruha készítő

Arad, Boros Béni-tér 29.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden uri és egyenruháknak a legjobb dívat és előírás szerint a legjobb anyagból való elkészítésére. **Jutányos árak, pontos és gyors kivitelben.** Ugyisint javítások, átalakítások jutányosan elfogadtatnak. A n. é. közönség párlfogását kérem 185 illő tisztelettel

Holleiter Ferencz.

Terény Jenő

vegyeskereskedése a teher csillaghoz

Arad, Boros Béni-tér 22. sz.

Ajánlja jól felszerelt raktárát fűszer-, gyarmat-, liszt- és rövid-árúkból. 182

Olcsó árak és pontos kiszolgálás.

Nyolcz napi próbaidőre

küldök bárhova saját veszélyemre

nemes valódi harczi

énekző kanári madarat,

amelyek a legkülömbözöbb hangon énekelnek a 5, 7, 9, és 12 márka, tuczatja 48, 60, 72 és 84 márka. Tenyésztésre alkalmas nőtényeket a 1 márka, tuczatja 10 márka.

Jótállás mellett, utánvétellel küldve. Meg nem felelőket kicserélem, esetleg az összeget visszaadom. A legszolidabb kiszolgálásról számtalan elismerő levél áll rendelkezésre, amelyeket kívánatra ingyen és bérmentve küldöm. Bárkinek meg van engedve, hogy engem meglátogasson és személyesen győződhetik meg madaraim énekző képességéről.

Wilh. Kaye,
Spezialvogelversandhaus, 100
Thale i. Harz.

NB. Mindenkinek, ki kanári madarakat tenyésztetni akar, kiválóan ajánlom Wilh. Kaye Thale i. Harz czeget, mint amely legjobb tenyészmadarakat szállítja. Kirschner, tanító, Calnewska, Felső-Szilézia.

Építők figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy saját házamban, **Kapa-utca 12/a. szám alatt**

építési irodát nyitottam.

Hogy új épületeket régi épületek átalakítását és javítását, tervek és vázlatok készítését a legjutányosabb árakon elvállalom. 171

Tisztelettel:

Tenczlinger Károly,

vizsgázott kőműves m.,

mint az aradi vizsgázott és jogosított kőműves mesterek egyesületének tagja.

Új mosóintézet megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

Wesselényi-utca 47. sz. alatt

egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és kitűnő munkaerővel rendelkező

mosóintézetet

nyitottam. Főtörekvésem mindig oda fog irányulni, hogy igentisztelt megrendelőink minden igényeit teljesen kielégítsem, miért is a nagyérdemű közönség b. partfogását kérem.

Tisztelettel 148

Ifj. Lada Mihály.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 78

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

3 nap alatt meggyógyul

a hngyesőfolyás — ha több éves is — szabadalmozott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közkórházban s a párisi Hopital-Mydiben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli megmozulás meggyógyítására is feltétlenül bizonyított trend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 30

Budapest, VIII. József-körut 53.

MÁLY ALBERT

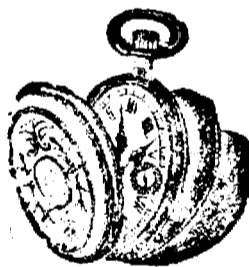
kalapos mester

Aradon, Boros Béni-tér 8. szám.

Elfogad férfi és női posztó és szalmakalap-festést, tisztítást és átalakításokat, a legújabb dívat szerint. 152

Czylinder vasalásokat,

átalakításokat jutányos ár mellett teljesít. Vidéki megrendelések is elfogadtatnak.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Deák Ferencz utca 10. szám és Lázár Vilmos utca sarkán**

órász-üzletet

nyitottam, ahol órajavítások szak-szerűen, pontosan, jótállás mellett eszközöltenek.

Legjobb minőségű zseb-, fali és ébresztő-órák, pontosan szabályozva három évi jótállás mellett adatkak el.

Kiváló tisztelettel.

Örményi Gyula

órás.

139

Giller Róbert

órás és ékszerész

ARADON.

Vanszerencsém tudomásuladni, hogy helyben,

Andrássy-tér 4. szám, Nádor-szálloda épületben

üzletet nyitottam.

Óra javítások

jutányosan és jótállás mellett eszközöltenek.

Tisztelettel

Giller Róbert,

146

órás és ékszerész.

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatramétkőbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Istitutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentendők. 90

Feltűnő új donság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szivhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Aradi nyomdász-nyttársaság könyvnyomdája.